

**ROCZNE SPRAWOZDANIE
Z DZIAŁALNOŚCI
POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE
W CHEŁMIE
ZA 2025 ROK**

kwiecień 2026 r.

Zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1214 ze zm.) - pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne zasoby czy możliwości.

Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej współpracując w tym zakresie, na zasadzie partnerstwa, z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Chełmie

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Chełmie zostało utworzone Uchwałą Nr III/12/1998 Rady Powiatu w Chełmie z dnia 22 grudnia 1998 roku.

Ponadto Zarządzeniem Starosty Chełmskiego Nr 68/2011 z dnia 20 października 2011 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Chełmie zostało wyznaczone do pełnienia roli Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej.

Wydatki na zadania realizowane w 2025 roku wyniosły łącznie 13 545 546,53 zł.

Strukturę wydatków przedstawiają poniższe tabele Nr 1 i Nr 2.

Tabela nr 1. Struktura wydatków na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej w 2025 r.

Wyszczególnienie	Wydatkowano (kwoty w zł) 2025 r.
852 - Pomoc społeczna	
85218 - Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie	1 599 766,30
85295 – Pozostała działalność	4 316,07
855 – Rodzina	
85504 – Wspieranie rodziny	258 228,00
85508 – Rodziny zastępcze	4 355 752,15
85510 - Działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych	635 010,13
Rodzina:	5 248 990,28
Ogółem:	6 853 072,65

Tabela nr 2. Wydatki na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej osób z niepełnosprawnością w 2025 r.

Wyszczególnienie	Wydatkowano (kwota w zł) 2025 r.
Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych - Warszawa	6 692 473,88

Kadra

Wykaz zatrudnienia w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Chełmie na dzień 31 grudnia 2025 przedstawiał się następująco:

- p. o. dyrektora – 1 etat,
- główny księgowy – 1 etat,
- starszy inspektor – 3 etaty,
- inspektor- 2 etaty,
- starszy pracownik socjalny – 2 etaty,
- pomoc administracyjna – 3 etaty,
- młodszy koordynator rodzinnej pieczy zastępczej – 3 etaty,
- umowa zlecenie – 3 osoby (dwóch psychologów, informatyk).

Kontrole

W 2025 roku pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Chełmie przeprowadzili:

- Cztery kontrole sprawdzające w warsztatach terapii zajęciowej dotyczące prowadzonej pracy rehabilitacyjnej, oceny efektów prowadzonej rehabilitacji, ewidencji księgowej oraz prawidłowości wydatkowania środków finansowych na funkcjonowanie warsztatów terapii zajęciowej,
- Kontrolę problemową w Domu Pomocy Społecznej w Nowinach,
- Kontrolę problemową w Domu Pomocy Społecznej w Rejowcu.

**Zapewnienie szkolenia i doskonalenia zawodowego kadr pomocy społecznej
z terenu powiatu oraz doradztwo metodyczne dla ośrodków pomocy społecznej
i pracowników socjalnych**

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Chełmie było organizatorem szkolenia dla kadr pomocy społecznej z terenu powiatu chełmskiego pn. „Jak przeciwdziałać wypaleniu zawodowemu oraz radzić sobie z jego pierwszymi objawami?”. W szkoleniu wzięło udział 46 osób, w tym pracownicy tutejszego Centrum.

Pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Chełmie uczestniczyli w poniżej wymienionych szkoleniach, konferencjach oraz spotkaniach informacyjno-konsultacyjnych, tj.:

- 1) Webinarium „Standardy diagnostyczne w zakresie FASD: do kogo i gdzie kierować dzieci?” zorganizowane przez Instytut Nowej Kultury.
- 2) Konferencja „NASZE DZIECI – AKCEPTACJA RÓŻNORODNOŚCI. Autyzm, ADHD, zaburzenia lękowe, zagrożenia cywilizacyjne” zorganizowana w Chełmskim Bibliotece Publicznej przez Poradnię Psychologiczno – Pedagogiczną w Chełmie.
- 3) Webinarium pt. „Współpraca na rzecz przeciwdziałania przemocy w środowisku lokalnym – wyzwania i propozycje rozwiązań.” zorganizowane przez Instytut Nowej Kultury.
- 4) Szkolenie on – line „Porozmawiajmy o dziecku. Piecza zastępcza – sąd nadzorczą czy przyjacielem?” zorganizowane przez Fundację im. Jacka i Piotra Michalskich oraz Fundację PROJEKT ROZ.
- 5) Seminarium „Profilaktyka wykorzystywania seksualnego dzieci. Obraz psychologiczny dziecka wykorzystanego seksualnie. Pomoc dziecku po traumie wykorzystywania seksualnego” zorganizowane przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Lublinie.
- 6) Szkolenie on-line „Stosowanie KPA po wprowadzeniu e- doręczeń administracyjnych. Interpretacja przepisów, problemy i wątpliwości” zorganizowane przez Fundację Akademii Innowacji NOVUM.
- 7) Szkolenie „Decyzje administracyjne – Kodeks Postępowania Administracyjnego”.
- 8) Szkolenie dotyczące instrukcji kancelaryjnej i JRWA zorganizowane przez Starostwo Powiatowe w Chełmie.
- 9) Szkolenie „KPA w pomocy społecznej”.

- 10) Szkolenie on -line pt. „Odżywianie i suplementacja u dzieci z FASD” zorganizowane przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Lublinie.
- 11) Spotkanie kadry kierowniczej PCPR zorganizowane przez ROPS LUBLIN.
- 12) Seminarium pt. „Tymczasowy pobyt dziecka w pieczy zastępczej, zmiany zastępczego środowiska i ich wpływ na kształtowanie rozwoju i osobowości człowieka” zorganizowane przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Lublinie.
- 13) Szkolenie „Rozwijanie kompetencji i umiejętności pracowników sektora usług zdrowotnych i opiekuńczych” zorganizowane przez Fundację Budzimy Uśpione Umysły.
- 14) Kurs Koordynatora Pieczy Zastępczej zorganizowany przez Centrum Rozwoju Personalnego we Wrocławiu.
- 15) Szkolenie on – line pt. „Procedura odebrania dziecka z rodziny po zmianach w 2025 r.” zorganizowane przez INWENCJA Szkolenia i doradztwo Maria Włosek.
- 16) Szkolenie pt. „Responsywny opiekun zastępczy szansą dla dziecka w pieczy zastępczej” zorganizowane przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Lublinie.
- 17) Spotkanie on – line S.O.S. „Porozmawiajmy o dzieciach.” Plan pomocy dzieciom w rodzinnych formach pieczy zastępczej zorganizowane przez Fundację im. Jacka i Piotra Michalskich oraz Fundację PROJEKT ROZ.
- 18) Konferencja „FAS w pieczy zastępczej” zorganizowane w Chełmskiej Bibliotece Publicznej przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Chełmie.
- 19) Szkolenie w zakresie podnoszenia świadomości o potrzebie deinstytucjonalizacji usług społecznych zorganizowane przez ROPS Lublin.
- 20) Warsztat doradczy z zasad tworzenia LPDI/LPRUS (lokalnych planów rozwoju usług społecznych) zorganizowany przez ROPS Lublin.
- 21) Konferencja: „Sukcesy, doświadczenia i problemy osób z niepełnosprawnościami- co dalej?” zorganizowana przez PFRON w Lublinie.
- 22) Szkolenie „Superwizja i TUS” przeprowadzone przez Rafała Wajnera, Fundację Budzimy Uśpione Umysły.
- 23) „Od B do A – jak sprostać wymogom Archiwum Państwowego w Lublinie”
- 24) Dzień Archiwisty zorganizowany przez LUW w Lublinie.
- 25) Warsztat doradczy z zasad tworzenia LPDI/LPRUS (lokalnych planów rozwoju usług społecznych) zorganizowany przez ROPS Lublin.
- 26) Konferencja Lubelskie Forum NGO zorganizowane przez ROPS Lublin.
- 27) Seminarium pt. „Wpływ traumy relacyjnej na funkcjonowanie dziecka wychowanego poza rodziną biologiczną” zorganizowane przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Lublinie.

- 28) Szkolenie on-line „Zmiany w KPA 2025 istotne dla Jednostek Pomocy Społecznej” zorganizowane przez „Erudium” Centrum Szkoleniowe.
- 29) Szkolenie „Jak przeciwdziałać wypaleniu zawodowemu oraz radzić sobie z jego pierwszymi objawami” przeprowadzone przez Wojciech Walla, Fundację Budzimy Uśpione Umysły.
- 30) Szkolenie pt. „Typowe kryzysy występujące w środowisku pieczy zastępczej – profilaktyka i przeciwdziałanie” przeprowadzone przez IMAGO Szkolenia, Doradztwo, Profilaktyka.
- 31) Szkolenie „Plan pomocy dziecku jako efektywne narzędzie pracy długofalowej” przeprowadzone przez IMAGO Szkolenia, Doradztwo, Profilaktyka.
- 32) Szkolenie on - line „Ochrona Danych Osobowych z elementami Bezpieczeństwa Informacji” przeprowadzone przez CYBERADVISOR Katarzyna Źłótkiewska – Malicka.
- 33) Szkolenie „Projekt socjalny skuteczną metodą działania, Trening Umiejętności Społecznych” przeprowadzony przez Aleksandrę Kasprzak, Fundacja BUU w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Chełmie.
- 34) Szkolenie „Obsługa trudnego interesanta i rozwiązywanie konfliktu z klientem” Przeprowadzone przez trenera Wojciecha Walla, Fundacja BUU w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Chełmie.
- 35) Szkolenie „ Sytuacje trudne i konfliktowe oraz sposoby ich rozwiązywania” przez trenera Wojciecha Walla, Fundacja BUU w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Chełmie.
- 36) Szkolenie on-line „Biblioterapia i bajkoterapia” Centrum Rozwoju Personalnego we Wrocławiu.
- 37) Szkolenie „Przymus bezpośredni w DPS. Postępowanie z depozytami w DPS. Jak zadbać o bezpieczeństwo pracownika socjalnego? Dokumentacja pracownika socjalnego” przeprowadzone przez Jakuba Cylc, Fundacja BUU w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Chełmie.
- 38) Konferencja Naukowo- szkoleniowa „Mosty współpracy- wyzwania i perspektywy dla instytucji wspierających osoby z niepełnosprawnościami” zorganizowana przez Specjalny Ośrodek Szkolno- Wychowawczy im. H. Sienkiewicza w Świdniku
- 39) Szkolenie „ Efektywne zarządzanie procesem wsparcia dzieci umieszczonych w Pieczy poprzez działania Lighthouse” zorganizowane przez Stowarzyszenie Rodzicielstwa Zastępczego JEDNO SERCE w Białej Podlaskiej.
- 40) Konferencja „Współpraca JST z PES- Lubelski Lider Ekonomii Społecznej.

Ponadto pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Chełmie na bieżąco współpracowali z ośrodkami pomocy społecznej funkcjonującymi na terenie powiatu chełmskiego, jak również z innymi jednostkami pomocy społecznej wymieniając się informacjami z zakresu świadczonych usług oraz problemów i zadań realizowanych na szczeblu powiatu lub gminy.

Udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach

W 2025 roku Pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Chełmie udzielali informacji w następujących zakresach:

- możliwości skorzystania z dofinansowania do: uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym, zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się oraz technicznych oraz wymaganych dokumentów w tym zakresie;
- procedury ustanowienia rodziną zastępczą;
- składania wniosków oraz pozwów do sądów;
- przysługujących uprawnień i świadczeń.

Prowadzono bazę instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny oraz bazę instytucji świadczących pomoc specjalistyczną, do których kierowano osoby z uwzględnieniem ich potrzeb. Osoby z problemami w zakresie prawa informowano o możliwości skorzystania z nieodpłatnej pomocy prawnej funkcjonującej na terenie powiatu chełmskiego.

Prowadzenie specjalistycznego poradnictwa

W 2025 roku specjalistyczne poradnictwo socjalne dotyczyło głównie:

- przysługujących świadczeń z zakresu pomocy społecznej (wynikających z ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o świadczeniach rodzinnych), a także z zakresu pieczy zastępczej (wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej);
- udzielania informacji o instytucjach, do których należy się udać aby otrzymać pomoc z zakresu pomocy społecznej oraz z zakresu poradnictwa prawnego;
- tworzenia i funkcjonowania rodzin zastępczych;
- udzielania informacji o uprawnieniach osób z niepełnosprawnością;
- innych spraw o charakterze indywidualnym.

W 2025 roku w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Chełmie odbyło się 9 spotkań Grupy Wsparcia prowadzonej przez specjalistów, w których uczestniczyło 136 osób, przeprowadzono 22 wysłuchania dziecka, zapewniano rodzinom zastępczym dostęp do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej. Udostępniano bazę informacji dotyczącą funkcjonujących na terenie Powiatu instytucji działających na rzecz rodzin, do których kierowano rodziny zastępcze oraz rozpowszechniano informacje o takich miejscach. Rodziny zastępcze były kierowane do poradni psychologiczno -

pedagogicznych, przychodni zdrowia i lekarzy specjalistów, gabinetów psychoterapii oraz Regionalnego Punktu Diagnostyki i Terapii FAS/FASD w Lublinie. Funkcjonowała ponadto wypożyczalnia z materiałami edukacyjno – terapeutycznymi w ramach pomocy psychologicznej u Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej w Powiecie Chełmskim. Prowadzono kąciak z materiałami edukacyjnymi oraz informacyjnymi dostępnymi dla wszystkich osób korzystających z usług Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Chełmie.

Wspieranie rodziny oraz system pieczy zastępczej

Instytucjonalna piecza zastępcza oraz pełnoletni wychowankowie pieczy zastępczej.

Zadania administracji publicznej w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz zasady i formy sprawowania pieczy zastępczej, pomocy w usamodzielnianiu jej pełnoletnich wychowanków, a także zasady finansowania wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej określa ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r. poz. 49 ze zm.).

Stosując zapisy ustawowe należy mieć na względzie podmiotowość dziecka oraz prawo dziecka do wychowania w rodzinie, a w razie konieczności wychowywania dziecka poza rodziną do opieki i wychowania w rodzinnych formach pieczy zastępczej, jeśli to jest zgodne z dobrem dziecka.

Powiat realizuje zadania w tym zakresie poprzez zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, a także poprzez prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych.

Placówka opiekuńczo-wychowawcza zapewnia dzieciom całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja ich niezbędne potrzeby, w szczególności emocjonalne, rozwojowe, zdrowotne, bytowe, społeczne i religijne. Umieszczenie dziecka w instytucjonalnej pieczy zastępczej następuje na podstawie orzeczenia sądu, na okres nie dłuższy niż do osiągnięcia pełnoletności. Osoba, która osiągnęła pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, może przebywać w dotychczasowej placówce opiekuńczo-wychowawczej za zgodą dyrektora placówki, nie dłużej jednak niż do ukończenia 25 roku życia jeżeli się uczy lub legitymuje się orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności.

Na terenie powiatu chełmskiego w 2025 roku funkcjonował Dom Dziecka w Siedliszczu. Placówka utworzona została w 2005 roku, dysponuje 14 miejscami, w tym: 11 miejscami socjalizacyjnymi i 3 miejscami interwencyjnymi. Dom posiada zezwolenie Wojewody Lubelskiego na prowadzenie placówki wydane na czas nieokreślony.

W trakcie roku kalendarzowego 2025 w placówce opiekuńczo- wychowawczej przebywało łącznie 18 wychowanków, przy czym stan ewidencyjny nie przekraczał liczby 14 osób, tj. liczby miejsc określonych dla placówki. Rotacja wychowanków w ciągu roku wynikała z faktu opuszczania placówki przez jednych wychowanków i przyjmowania kolejnych. W analizowanym okresie 4 wychowanków opuściło placówkę, w tym 3 w związku z usamodzielnieniem się, a 1 powrócił pod opiekę rodzica biologicznego. Według stanu na dzień 31 grudnia 2025 r. w placówce przebywało 14 wychowanków. Średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w placówce w 2025 roku wynosiły **9 177,46 zł**. Ogólny koszt utrzymania placówki w 2025 r. wyniósł **1 977 312,48 zł**.

Na podstawie art. 191 ust. 5 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej powiat, na terenie którego funkcjonuje mogąca przyjąć dziecko placówka opiekuńczo-wychowawcza, zawiera z powiatem właściwym ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej, porozumienie w sprawie przyjęcia dziecka oraz warunków jego pobytu i wysokości wydatków na jego utrzymanie.

Tabela Nr 1. Dane liczbowe dotyczące otrzymanych środków za pobyt dzieci pochodzących z terenu innych powiatów, w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie powiatu chełmskiego.

Lp.	Nazwa placówki	Średnie miesięczne wydatki na utrzymanie dziecka w placówce w 2025 r.	Liczba dzieci przebywających w 2025 r. w placówce pochodzących z innych powiatów	Kwota otrzymanych środków (w zł) w 2025r.
1.	Dom Dziecka w Siedliszczu	9 177,46	1	12 024,57
	OGÓŁEM	9 177,46	1	12 024,57

W 2025 roku w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów przebywało ogółem 7 dzieci pochodzących z terenu powiatu chełmskiego. Na podstawie zawartych porozumień powiat chełmski ponosił wydatki na ich utrzymanie. Łączna kwota środków przekazana powiatom w 2025 r. na pokrycie kosztów związanych z pobytym dzieci w placówkach opiekuńczo - wychowawczych wyniosła – **596 965,61 zł**.

Tabela Nr 2. Szczegółowe informacje dotyczące liczby dzieci pochodzących z terenu powiatu chełmskiego a przebywających w placówkach na terenie innych powiatów oraz kwoty przekazanych środków.

Lp.	Nazwa placówki	Miesięczne wydatki na utrzymanie dziecka w 2025 r.	Liczba dzieci w 2025 r.	Roczne wydatki poniesione w 2025 r. ogółem w zł
1	Wioska Dziecięca w Biłgoraju	5 600,00	2	133 400,00
2	Chełmskie Centrum Pomocy Dziecku i Rodzinie Nr 2	8 874,41	1	105 120,96
3	Chełmskie Centrum Pomocy Dziecku i Rodzinie	10 119,65	1	2 937,96
4	Regionalna Placówka Opiekuńczo-Terapeutyczna w Kazimierzy Wielkiej	11 459,28	3	355 506,69
	Ogółem	x	7	596 965,61

Zgodnie z art. 176 pkt 5 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej obowiązkiem gminy jest współfinansowanie pobytu dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, dotyczy to dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej po 1 stycznia 2012 r. Gminą zobowiązaną do ponoszenia opłat jest gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej. Szczegółowe zasady ponoszenia opłat przez gminę określa art. 191 ust. 10 cytowanej ustawy, który stanowi, iż w przypadku umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 1) 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 2) 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 3) 50% w trzecim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,

średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej.

W okresie od 1 stycznia 2025 r. do 31 grudnia 2025 r. 9 gmin powiatu chełmskiego współfinansowało pobyt dzieci pochodzących z ich terenu umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Wysokość opłaty stanowiła 10%, 30% lub 50% średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w placówce, w której było umieszczone.

Tabela Nr 3. Dane dotyczące gmin, które ponosiły opłaty w związku z pobytem dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Lp.	Nazwa placówki	Średnie miesięczne wydatki na utrzymanie dziecka w placówce w 2025 r.	Liczba dzieci za które gminy ponosiły opłatę w 2025 r.	Kwota otrzymanych środków (w zł) w 2025 r.
1	Dom Dziecka w Siedliszczu	9 177,46	16	646 116,20
2	Regionalna Placówka Opiekuńczo-Terapeutyczna w Kazimierzy Wielkiej	11 459,280	3	185 201,88
3	Chełmskie Centrum Pomocy Dziecku i Rodzinie		1	293,90
	OGÓŁEM	x	20	831 611,98

Pomoc udzielana pełnoletnim wychowankom pieczy zastępczej.

Na podstawie art. 180 pkt 3 i pkt 13 lit. b ustawy o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej do zadań własnych powiatu należy również organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze przez wspieranie procesu usamodzielnienia, a także finansowanie pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym. Formy pomocy określone zostały w art. 140 ust. 1 cytowanej ustawy, należą do nich:

- pomoc na kontynuowanie nauki,
- pomoc na usamodzielnienie,
- pomoc na zagospodarowanie,
- pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych,
- pomoc w uzyskaniu zatrudnienia.

W 2025 roku pełnoletnim wychowankom placówek opiekuńczo-wychowawczych z terenu powiatu chełmskiego przyznano pomoc w następujących formach:

- na kontynuowanie nauki – z tej formy pomocy korzystało 4 wychowanków,
- na usamodzielnienie – skorzystał 1 wychowanek
- pomoc na zagospodarowanie – skorzystał 1 wychowanek

Tabela Nr 4. Liczba wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych korzystających z pomocy w usamodzielnieniu oraz koszt udzielonych świadczeń w 2025 r.

Lp.	Forma pomocy	Liczba osób korzystających w 2025 r.	Liczba świadczeń	Ogólny koszt świadczeń udzielonych w 2025 r. (kwota w zł)
1.	Pomoc na kontynuowanie nauki na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (od 1 czerwca 2024 r. 759 zł)	4	36	25 781,52
2.	Pomoc na usamodzielnienie	1	1	9 991,00
3.	Pomoc na zagospodarowanie	1	1	2 272,00
	OGÓLEM	6	38	38 044,52

W 2025 roku pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej z terenu powiatu chełmskiego przyznano pomoc w następujących formach:

- 1) na kontynuowanie nauki – z tej formy pomocy korzystało 10 wychowanków,
- 2) na usamodzielnienie – skorzystało 4 wychowanków,
- 3) pomoc na zagospodarowanie – skorzystało 2 wychowanków.

Tabela Nr 5. Liczba wychowanków rodzinnych form pieczy zastępczej korzystających z pomocy w usamodzielnieniu oraz koszt udzielonych świadczeń w 2025 r.

Lp.	Forma pomocy	Liczba osób korzystających w 2025 r.	Liczba świadczeń	Ogólny koszt świadczeń udzielonych w 2025 r. (kwota w zł)
1.	Pomoc na kontynuowanie nauki na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (od 1 czerwca 2023 r. 681 zł)	10	75	56 152,01
2.	Pomoc na usamodzielnienie	4	4	19 992,00
3.	Pomoc na zagospodarowanie	2	2	4 544,00
	OGÓLEM	12	81	80 688,01

POMOC WYCHOWANKOM MOW, MOS

Do zadań własnych powiatu z zakresu pomocy społecznej, realizowanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie jest udzielanie pomocy pieniężnej oraz pomoc w integracji ze środowiskiem osób mających trudności w przystosowaniu się do życia, młodzieży opuszczającej domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze, mających braki w przystosowaniu się.

Na podstawie art. 88 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej osoba pełnoletnia opuszczająca wyżej wymienione placówki zostaje objęta pomocą mającą na celu jej życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem przez pracę socjalną, a także pomocą:

- pieniężną na usamodzielnienie,
- pieniężną na kontynuowanie nauki,
- w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu chronionym,
- w uzyskaniu zatrudnienia,
- na zagospodarowanie – w formie rzeczowej.

W 2025 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Chełmie nie udzielało pomocy w wyżej wymienionych formach ze względu na brak wniosków w tym zakresie.

Rodzinną pieczę zastępczą.

Zgodnie z art. 180 pkt 13 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r., poz. 49 z późn. zm.) do zadań własnych powiatu z zakresu rodzinnej pieczy zastępczej należy między innymi:

1) finansowanie:

- świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka lub rodzinach pomocowych, na jego terenie lub na terenie innego powiatu;
- pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka.

Formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

- rodzina zastępcza spokrewniona,
- rodzina zastępcza niezawodowa,

- rodzina zastępcza zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna,
- rodzinny dom dziecka.

Rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka, na każde umieszczone dziecko, przysługuje świadczenie na pokrycie kosztów jego utrzymania, nie niższe niż kwota:

- 1 002,00 zł miesięcznie - w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej spokrewnionej;
- 1 517,00 zł miesięcznie - w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej zawodowej, rodzinie zastępczej niezawodowej lub rodzinnym domu dziecka.

Rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka przysługuje świadczenie również po osiągnięciu przez dziecko pełnoletności, jeżeli nadal przebywa w tej rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka i kontynuuje naukę.

Do świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka, na dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności przysługuje dodatek nie niższy niż kwota 306,00 zł miesięcznie na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania tego dziecka.

Rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka starosta może przyznać:

- 1) dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka;
- 2) świadczenie na pokrycie:
 - niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka - jednorazowo;
 - kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki – jednorazowo lub okresowo.

Rodzinie zastępczej zawodowej oraz osobom prowadzącym rodzinny dom dziecka, gdzie umieszczono powyżej 3 dzieci i osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, starosta jest zobowiązany przyznać środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego w wysokości odpowiadającej kosztom ponoszonym przez rodzinę zastępczą na czynsz, opłaty z tytułu najmu, opłaty za energię elektryczną i ciepłą, opał, wodę, gaz, odbiór nieczystości stałych i płynnych, dźwig osobowy, antenę zbiorczą, abonament telewizyjny i radiowy, usługi telekomunikacyjne oraz związanym z kosztami eksploatacji, obliczonym przez podzielenie łącznej kwoty tych kosztów przez liczbę osób zamieszkujących w tym lokalu lub domu jednorodzinnym i pomnożenie przez liczbę dzieci i osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, umieszczonych w rodzinie zastępczej wraz z osobami tworzącymi tę rodzinę zastępczą.

Według stanu na dzień 31.12.2025 r. Powiatowe Centrum Pomocy w Chełmie obejmowało pomocą rodziny zastępcze oraz rodzinne domy dziecka funkcjonujące na terenie powiatu chełmskiego tj.:

- 67 rodzin zastępczych spokrewnionych, w których przebywało 91 dzieci,
- 13 rodzin zastępczych niezawodowych, w których przebywało 13 dzieci,
- 6 rodzin zastępczych zawodowych, w których przebywało 22 dzieci,
- 3 rodzinne domy dziecka, w których przebywało 20 dzieci.

Wg stanu na dzień 31 grudnia 2025 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Chełmie obejmowało pomocą finansową ogółem 90 rodzin zastępczych (w tym 3 rodzinne domy dziecka) oraz 150 dzieci.

Łączna wartość wypłaconych świadczeń w 2025 roku wyniosła 2 251 258,21 zł.

Powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi wydatki na opiekę i wychowanie dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej.

W rodzinach zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu chełmskiego przebywały dzieci z terenu innych powiatów, z którymi Powiat Chełmski zawarł porozumienia dotyczące pokrywania w całości kosztów opieki i wychowania dzieci. Z tego tytułu pozyskano w formie zwrotu wydatków ponoszonych na utrzymanie dzieci kwotę 2 165 801,74 zł.

W rodzinach zastępczych funkcjonujących na terenie innych powiatów przebywały dzieci pochodzące z terenu powiatu chełmskiego. Powiat Chełmski na podstawie porozumień zawartych z tymi powiatami pokrywa koszty opieki i wychowania tych dzieci w rodzinach zastępczych. W 2025 roku z tego tytułu wydatki wyniosły 812 158,43 zł.

W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka– w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka- w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka- w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W 2025 roku z tytułu współfinansowania przez gminy z terenu powiatu chełmskiego pobytu dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej wpłynęła do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Chełmie kwota 1 318 242,90 zł.

Zgodnie z art. 85 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz Uchwały Nr IV/24/2015 Rady Powiatu w Chełmie z dnia 30 stycznia 2015 r. w sprawie podniesienia wysokości wynagrodzeń dla rodzin zastępczych zawodowych, prowadzącego rodzinny dom dziecka oraz rodzin pomocowych, wynagrodzenia dla rodzin zastępczych zawodowych uzależnione są od liczby dzieci, nad którymi faktycznie sprawowana jest opieka i wychowanie.

Zgodnie z art. 57 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w przypadku gdy w rodzinie zastępczej zawodowej lub rodzinie zastępczej niezawodowej przebywa więcej niż 3 dzieci, na wniosek rodziny zastępczej, zatrudnia się osobę do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich.

Zgodnie z art. 64 ww. ustawy w rodzinnym domu dziecka, w którym przebywa więcej niż 4 dzieci, starosta lub podmiot organizujący rodzinny dom dziecka, na wniosek prowadzącego rodzinny dom dziecka, zatrudnia osobę do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich.

Łączna kwota poniesionych wydatków w 2025 roku z tytułu wynagrodzenia dla osób prowadzących rodziny zastępcze zawodowe oraz prowadzących rodzinne domy dziecka, a także osób zatrudnionych do pomocy przy pracach gospodarskich w rodzinach zastępczych zawodowych i rodzinnych domach dziecka wyniosła 827 566,28 zł, w tym:

- 505 633,78 zł- osoby prowadzące rodziny zastępcze zawodowe oraz prowadzący rodzinne domy dziecka,
- 321 932,50 zł- osoby zatrudnione do pomocy przy pracach gospodarskich w rodzinach zastępczych zawodowych i rodzinnych domach dziecka.

Analiza dotycząca rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu chełmskiego.

W 2025 roku powstało 11 nowych rodzin zastępczych, w których umieszczono 18 dzieci tj.:

- 4 rodziny zastępcze niezawodowe (4 dzieci),
- 7 rodzin zastępczych spokrewnionych (10 dzieci).

Ponadto zmieniono kwalifikację 1 rodziny zastępczej zawodowej na rodzinny dom dziecka, w którym obecnie przebywa 7 dzieci objętych pieczą zastępczą.

Rodziny zastępcze funkcjonujące na terenie Powiatu Chełmskiego monitorowane są pod względem prawidłowego pełnienia powierzonej im funkcji, oceniane pod względem predyspozycji do dalszego pełnienia roli oraz jakości wykonywanej pracy i opieki nad dziećmi.

W sposób ciągły udzielano wsparcia w procesie usamodzielnienia i w realizacji indywidualnych planów usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych.

Efekty pracy koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej zatrudnionych w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Chełmie

System pieczy zastępczej to: Zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadku niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców. Piecza zastępcza zapewnia pracę z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub gdy jest to niemożliwe – dążenie do przysposobienia dziecka, a w przypadku braku możliwości przysposobienia dziecka – opiekę i wychowanie w środowisku zastępczym; przygotowanie dziecka do godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia; pokonywania trudności życiowych zgodnie z zasadami etyki; nawiązywania i podtrzymywania bliskich, osobistych i społecznie akceptowanych kontaktów z rodziną i rówieśnikami, w celu łagodzenia skutków doświadczania straty i separacji oraz zdobywania umiejętności społecznych; zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno – rekreacyjnych. Piecza zastępcza jest sprawowana w formie rodzinnej (rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka) lub instytucjonalnej (placówki opiekuńczo - wychowawcze, regionalne placówki opiekuńczo - terapeutyczne oraz interwencyjne ośrodki preadopcyjne).

Zadania powiatu w zakresie rodzinnej pieczy zastępczej na podstawie art. 182 ust. 1 i 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, Starosta wykonuje za pośrednictwem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie oraz organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. Do zakresu działania Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie należą wszystkie sprawy z zakresu pieczy zastępczej niezastrzeżone na rzecz innych podmiotów.

Organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej w Powiecie Chełmskim jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Chełmie, zwane dalej „Centrum”, któremu Starosta zarządzeniem nr 68/2011 zlecił realizację tego zadania. W Centrum funkcjonuje Zespół do Spraw Rodzinnej Pieczy Zastępczej.

W strukturach funkcjonowania Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej w Powiecie Chełmskim zatrudnionych jest trzech koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej (stan na dzień 31.12.2025 r.).

Opieką koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej zostały objęte rodziny, które złożyły wniosek o objęcie ich tą formą pomocy.

Zgodnie z art. 77 ust. 3 cytowanej ustawy do zadań koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej należy:

- udzielanie pomocy rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej;
- przygotowanie, we współpracy odpowiednio z rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka oraz asystentem rodziny, a w przypadku gdy rodzinie dziecka nie został przydzielony asystent rodziny - we współpracy z podmiotem organizującym pracę z rodziną, planu pomocy dziecku;
- pomoc rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka w nawiązaniu wzajemnego kontaktu;
- zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej;
- zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających;
- udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej;
- przedstawianie corocznego sprawozdania z efektów pracy organizatorowi rodzinnej pieczy zastępczej.

Koordynatorzy realizując ww. zadania odwiedzali środowisko rodzin zastępczych. Częstotliwość odwiedzin uzależniona była m. in. od sytuacji wychowawczo - opiekuńczej małoletnich podopiecznych oraz potrzeby udzielenia wsparcia rodzinie zastępczej. W roku 2025 r. koordynatorzy wykonali łącznie 173 wyjazdy w środowisko rodzin zastępczych. W trakcie wizyt koordynatorzy prowadzili rozmowy z rodzicami zastępczymi na temat sytuacji zdrowotnej i szkolnej dzieci oraz kontaktów z rodziną biologiczną. Rozmowy dotyczyły również ewentualnych trudności wychowawczych oraz konieczności skorzystania ze specjalistycznej opieki medycznej.

Koordynatorzy podtrzymywali współpracę z kuratorami zawodowymi i społecznymi, pracownikami tut. sądów oraz innymi instytucjami. Współpraca polegała na wymianie informacji dotyczących sposobu funkcjonowania rodzin zastępczych oraz wsparcia w nawiązaniu współpracy pomiędzy rodziną zastępczą, a rodzicami biologicznymi. Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, w celu realizacji zadań nałożonych ustawą, na bieżąco udzielali wsparcia i pomocy rodzinom zastępczym, współpracowali z asystentami rodziny i pracownikami socjalnymi ośrodków pomocy społecznej w celu umożliwienia powrotu dzieci do rodzin biologicznych; współpracowali z ośrodkiem adopcyjnym, poradniami psychologiczno - pedagogicznymi, instytucjami oświatowymi oraz sądami.

W poniższej tabeli przedstawiono liczbę i typy rodzin zastępczych oraz liczbę dzieci w rodzinach zastępczych funkcjonujących na terenie Powiatu Chełmskiego.

Tabela 1. Liczba rodzin oraz dzieci w nich przebywających w rodzinach zastępczych 2025 roku

(stan na dzień 31 grudnia 2025 r.)

Wskaźnik Typy rodzin zastępczych	Liczba rodzin zastępczych	Liczba dzieci	Powstałe rodziny zastępcze	Rozwiązane rodziny zastępcze	Przybyłe dzieci	Dzieci, które opuściły rodziny	
Rodzinny Dom Dziecka	3	20	0	0	0	0	
Zawodowa	Zawodowa	5	18	0	0	3	1
	Zawodowe specjalistyczne	1	4	0	0	1	0
	Pogotowia rodzinne	0	0	0	0	0	0
Niezawodowa	13	13	4	3	4	5	
Spokrewniona	67	91	7	2	10	3	
Razem	89	146	11	5	18	9	

Źródło: opracowanie własne.

Według stanu na dzień 31.12.2025 roku PCPR w Chełmie obejmowało pomocą rodziny zastępcze oraz rodzinne domy dziecka funkcjonujące na terenie Powiatu Chełmskiego:

- 67 rodzin zastępczych spokrewnionych, w których przebywało 91 dzieci,
- 13 rodzin zastępczych niezawodowych, w których przebywało 13 dzieci,
- 6 rodzin zastępczych zawodowych, w których przebywało 22 dzieci,
- 3 rodzinne domy dziecka, w których przebywało 20 dzieci.

W 2025 r. zmieniono kwalifikację 1 rodziny zastępczej zawodowej na rodzinny dom dziecka, w którym obecnie przebywa 7 dzieci objętych pieczę zastępczą.

Koordynatorzy realizując swoje obowiązki odbywali wizyty w miejscu zamieszkania rodzin zastępczych oraz organizowali spotkania rodziców biologicznych z dziećmi umieszczonymi w pieczy zastępczej. W realizacji zadań koordynatorzy szczególną uwagę zwracali na poszanowanie praw rodzin zastępczych oraz ich podopiecznych. W miarę sygnalizowanych potrzeb udzielano wsparcia rodzinom zastępczym w zapewnieniu dostępu dzieciom do specjalistycznej opieki medycznej oraz wsparcie pełnoletnim wychowankom pieczy zastępczej.

Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej udzielali pomocy rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka w realizacji zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Pomoc ta dostosowana była do indywidualnych potrzeb

rodzin zastępczych. Przede wszystkim udzielano wsparcia informacyjnego, dotyczącego zmian w przepisach prawa, informowano o przysługujących prawach i uprawnieniach, prowadzono bazę aktualnych danych o instytucjach funkcjonujących na terenie powiatu, do których kierowano rodziny zgodnie z ich potrzebami. Udzielano pomocy w konstruowaniu wniosków i pism do odpowiednich instytucji. Monitorowano sprawy sądowe dotyczące dzieci i rodzin zastępczych, utrzymując stały kontakt z przedstawicielami sądów rejonowych. Monitorowano bieżące sprawy dotyczące rodzin zastępczych.

Nawiązywano kontakt z pedagogami szkolnymi i z wychowawcami dzieci. Podczas tych spotkań i rozmów omawiane były sytuacje szkolne dzieci, ich frekwencja oraz analiza uzyskanych wyników w nauce. Omawiane były również zasady współpracy rodzin zastępczych oraz rodziców biologicznych z pracownikami szkoły. Dla dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym koordynatorzy występowali do szkół o pisemne opinie dotyczące sytuacji szkolnej dzieci.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami koordynatorzy sporządzali opinie dotyczące funkcjonowania rodzin zastępczych, na wniosek sądów rejonowych. Opinie te zawierały informacje o rodzinie zastępczej (w tym imię i nazwisko, adres, zawód - miejsce pracy, sytuacji rodzinnej, stanu zdrowia i warunki mieszkaniowe), informacje o dziecku (imię, nazwisko, data urodzenia, szkoła, sytuacja szkolna, ewentualne problemy opiekuńczo wychowawcze, stan zdrowia dziecka), ocenę sytuacji opiekuńczo - wychowawczej dziecka wychowywanego w rodzinie zastępczej oraz informacje o funkcjonowaniu rodziny zastępczej a także informacje o kontaktach rodziców biologicznych z dziećmi. Powyższe opinie sporządzane były na podstawie informacji ze szkół i rozmów z pedagogami szkolnymi oraz wychowawcami dzieci, kuratorami, ośrodkami pomocy społecznej, a także na podstawie dokumentacji i spostrzeżeń koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej oraz pracownika socjalnego.

Zgodnie z kolejnym obowiązkiem nałożonym przez ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej koordynatorzy zapewniali rodzinom zastępczym dostęp do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej. Prowadzono bazę informacji dotyczących funkcjonujących na terenie Powiatu instytucji, działających na rzecz rodzin, do których kierowano rodziny zastępcze oraz rozpowszechniano informacje o takich miejscach. Rodziny zastępcze były kierowane przez koordynatorów przede wszystkim do poradni psychologiczno - pedagogicznych, przychodni zdrowia i lekarzy specjalistów, gabinetów psychoterapii oraz Regionalnego Punktu Diagnostyki i Terapii FAS/FASD w Lublinie. Ponadto koordynatorzy na bieżąco zgłaszali dzieci z uregulowaną sytuacją prawną do odpowiedniego ośrodka adopcyjnego oraz brali czynny udział w procedurze adopcyjnej.

W miarę potrzeb koordynatorzy udzielali również wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej. Osoby te kierowano do odpowiednich instytucji w zależności od wskazań. Zapewniano im wsparcie informacyjne w podejmowaniu działań dotyczących realizacji obowiązku alimentacyjnego przez rodziców biologicznych.

W miesiącu lutym 2025 roku koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej zatrudnieni w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Chełmie przedstawili Organizatorowi Rodzinnej Pieczy Zastępczej w Powiecie Chełmskim coroczne sprawozdanie z efektów pracy dotyczące roku 2024.

W realizacji zadań na rzecz rodzin zastępczych koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej współpracowali w szczególności z pracownikami sądów rejonowych, prokuratury rejonowej, policji, poradni psychologiczno - pedagogicznych, ośrodków pomocy społecznej (pracownikami socjalnymi, asystentami rodzin), pracownikami ośrodka adopcyjnego, instytucji oświatowych i samorządowych, radcą prawnym oraz organizacjami pozarządowymi.

Ponadto, w ramach pracy koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej:

- systematycznie gromadzono aktualne informacje, niezbędne do dokonania oceny sytuacji dzieci – dotyczące ich sytuacji opiekuńczo - wychowawczej, rozwojowej, społecznej, szkolnej, zdrowotnej oraz rodzinnej;
- analizowano aktualne potrzeby dzieci w każdej wyżej wymienionej sferze;
- organizowano oraz prowadzono posiedzenia Zespołu ds. oceny sytuacji dziecka;
- sporządzano oceny sytuacji każdego dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej i przekazywano do właściwych sądów, określając zasadność dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej; w przypadku dzieci poniżej 3 roku życia ww. oceny przekazywano do sądów nie rzadziej niż co 3 miesiące;
- monitorowano procedury adopcyjne dzieci z uregulowaną sytuacją prawną;
- systematycznie gromadzono aktualne informacje dotyczące rodzin zastępczych i rodzin biologicznych umieszczonych dzieci;
- dokonywano analiz sytuacji kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej;
- współpracowano przy dokonywaniu ocen rodzin zastępczych pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonej im funkcji oraz jakości wykonywanej pracy,
- udzielano pomocy w sporządzaniu projektów wniosków: o ustanowienie opiekunem prawnym, o odzyskanie władzy rodzicielskiej, zasądzenie i podwyższenie alimentów oraz rozszerzenie kompetencji rodziców zastępczych;
- przyjmowano interesantów, informowano ich o prawach i uprawnieniach;
- prowadzono teczki rodzin zastępczych zgodnie z przydzielonymi zadaniami i instrukcją kancelaryjną oraz jednolitym rzeczowym wykazem akt;

- dokonano kwalifikacji 9 kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej, a także wydano zaświadczenia kwalifikacyjne do pełnienia funkcji rodzinnego domu dziecka dla 2 osób;
- każdorazowo nowo utworzona rodziny zastępcze oraz prowadzący rodzinne domy dziecka są zapoznawani z Zarządzeniem Nr 6/2024 z dnia 8.03.2024 r. Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Chełmie w sprawie wprowadzenia Standardów Ochrony Małoletnich w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Chełmie.

Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Chełmie w 2025 roku koordynowali wyjazd dzieci przebywających w rodzinach zastępczych na obóz letni do miejscowości Duszniki Zdrój (województwo dolnośląskie) w dwóch turnusach. Wypoczynek letni dzieci został sfinansowany przez Kuratorium Oświaty w Lublinie.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Chełmie w 2025 roku zorganizowało 9 spotkań Grup Wsparcia dla rodzin zastępczych działających na terenie powiatu chełmskiego, w których wzięło udział 136 osób w tym koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej.

W dniu 29 sierpnia 2025 r. pracownicy Zespołu do spraw pieczy zastępczej uczestniczyli w Wojewódzkim Dniu Rodziny, który odbył się na terenie Muzeum Wsi Lubelskiej w Lublinie. Podczas uroczystości rodzina zastępcza funkcjonująca na terenie powiatu chełmskiego została uhonorowana Dyplomem Uznania.

Ponadto w 2025 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Chełmie prowadziło działania w zakresie promocji rodzicielstwa zastępczego m. in. podczas poniżej wymienionych imprez organizowanych w powiecie chełmskim w których współuczestniczyli koordynatorzy:

- Jarmark Pawłowski „Ginące Zawody” (3 sierpnia 2025 r.),
- „Bolkowanie” w Hnieszowie (17 sierpnia 2025 r.),
- Dożynki Powiatu Chełmskiego w Nowinach (7 września 2025 r.).

W 2025 r. koordynatorzy uczestniczyli w organizacji przez tutejsze Centrum:

1. Konkursu Wielkanocnego na wykonanie ekologicznego koszyczka wielkanocnego zorganizowanego dla dzieci i młodzieży – podopiecznych pieczy zastępczej sprawowanej w formie rodzinnej i instytucjonalnej z terenu Powiatu Chełmskiego. Konkurs odbył się pod patronatem Starosty Chełmskiego.
2. Konkursu na plakat promujący rodzicielstwo zastępcze zorganizowany dla dzieci i młodzieży Szkół Podstawowych w Powiecie Chełmskim w dwóch kategoriach wiekowych: uczniowie klas I-IV, uczniowie klasy V-VIII. Celem konkursu było propagowanie rodzicielstwa zastępczego, budowanie pozytywnego wizerunku pieczy zastępczej oraz kształtowanie postaw prospołecznych wśród uczniów szkół podstawowych z terenu powiatu chełmskiego.

3. Sportowo - Rekreacyjnego Święta Rodzin Zastępczych w dniu 8 czerwca 2025 roku w Nowinach odbyła się impreza plenerowa z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego. W obchodach uroczystości uczestniczyli: Powiat Chełmski, Zakład Karny w Chełmie, Poleski
4. Konkursu plastycznego pn. „Kartka Bożonarodzeniowa” dla dzieci i młodzieży przebywającej w pieczy zastępczej na terenie powiatu chełmskiego. Konkurs odbył się pod patronatem Starosty Chełmskiego.

Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej są zobowiązani do systematycznego podnoszenia swoich kwalifikacji w zakresie pracy z dziećmi i rodziną w szczególności przez udział w szkoleniach oraz samokształcenie.

W 2025 roku koordynatorzy zatrudnieni w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Chełmie uczestniczyli w następujących szkoleniach oraz spotkaniach:

- 1) Webinarium „Standardy diagnostyczne w zakresie FASD. Do kogo i gdzie kierować dzieci?” zorganizowane przez Instytut Nowej Kultury.
- 2) Konferencja „NASZE DZIECI – AKCEPTACJA RÓŻNORODNOŚCI. Autyzm, ADHD, zaburzenia lękowe, zagrożenia cywilizacyjne” zorganizowana w Chełmskim Bibliotece Publicznej przez Poradnię Psychologiczno – Pedagogiczną w Chełmie.
- 3) Webinarium „Współpraca na rzecz przeciwdziałania przemocy w środowisku lokalnym – wyzwania i propozycje rozwiązań.” zorganizowane przez Instytut Nowej Kultury.
- 4) Seminarium „Profilaktyka wykorzystywania seksualnego dzieci. Obraz psychologiczny dziecka wykorzystanego seksualnie. Pomoc dziecku po traumie wykorzystywania seksualnego.” zorganizowane przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Lublinie.
- 5) Szkolenie on – line „Porozmawiajmy o dziecku. Piecza zastępcza – sąd nadzorczą czy przyjacielem?” zorganizowane przez Fundację im. Jacka i Piotra Michalskich oraz Fundację PROJEKT ROZ.
- 6) Szkolenie dotyczące instrukcji kancelaryjnej i JRWA zorganizowane przez Starostwo Powiatowe w Chełmie.
- 7) Szkolenie on -line pt. „Odżywianie i suplementacja u dzieci z FASD” zorganizowane przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Lublinie.
- 8) Seminarium „Tymczasowy pobyt dziecka w pieczy zastępczej , zmiany zastępczego środowiska i ich wpływ na kształtowanie rozwoju i osobowości człowieka.” zorganizowane przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Lublinie.
- 9) Szkolenie „Rozwijanie kompetencji i umiejętności pracowników sektora usług zdrowotnych i opiekuńczych.” zorganizowane przez Fundację Budzimy Uśpione Umysły.
- 10) Kurs Koordynatora Pieczy Zastępczej zorganizowany przez Centrum Rozwoju Personalnego we Wrocławiu.

- 11) Szkolenie on – line pt. „Procedura odebrania dziecka z rodziny po zmianach w 2025 r.” zorganizowane przez INWENCJA Szkolenia i doradztwo Maria Włosek.
- 12) Konferencja „FAS w pieczy zastępczej.” zorganizowane w Chełmskiej Bibliotece Publicznej przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Chełmie.
- 13) Szkolenie pt. „Responsywny opiekun zastępczy szansą dla dziecka w pieczy zastępczej.” zorganizowane przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Lublinie.
- 14) Spotkanie on – line S.O.S. „Porozmawiajmy o dzieciach.” Plan pomocy dzieciom w rodzinnych formach pieczy zastępczej zorganizowane przez Fundację im. Jacka i Piotra Michalskich oraz Fundację PROJEKT ROZ.
- 15) Szkolenie „Superwizja i TUS” przeprowadzone przez Rafała Wajner, fundację Budzimy Uśpione Umysły.
- 16) Seminarium „Wpływ traumy relacyjnej na funkcjonowanie dziecka wychowanego poza rodziną biologiczną.” zorganizowane przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Lublinie.
- 17) Szkolenie „Jak przeciwdziałać wypaleniu zawodowemu oraz radzić sobie z jego pierwszymi objawami” przeprowadzone przez Wojciech Walla, fundację Budzimy Uśpione Umysły.
- 18) Szkolenie on - line „Ochrona Danych Osobowych z elementami Bezpieczeństwa Informacji.” przeprowadzone przez CYBERADVISOR Katarzyna Żółkiewska – Malicka.
- 19) Szkolenie „Typowe kryzysy występujące w środowisku pieczy zastępczej – profilaktyka i przeciwdziałania. Plan pomocy dziecku jako efektywne narzędzie pracy długofalowej.” poprowadzone przez IMAGO Szkolenia, Doradztwo, Profilaktyka.
- 20) Szkolenie „Projekt socjalny skuteczną metodą działania, Trening Umiejętności Społecznych” przeprowadzony przez Aleksandrę Kasprzak, fundacja BUU w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Chełmie.
- 21) Szkolenie „Obsługa trudnego interesanta i rozwiązywanie konfliktu z klientem” Przeprowadzone przez trenera Wojciecha Walla, fundacja BUU w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Chełmie.
- 22) Szkolenie „Sytuacje trudne i konfliktowe oraz sposoby ich rozwiązywania” Przeprowadzone przez trenera Wojciecha Walla, fundacja BUU w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Chełmie.
- 23) Szkolenie on- line „Biblioterapia i bajkoterapia.” Centrum Rozwoju Personalnego we Wrocławiu.
- 24) Szkolenie „Przymus bezpośredni w DPS. Postępowanie z depozytami w DPS. Jak zadbać o bezpieczeństwo pracownika socjalnego? Dokumentacja pracownika socjalnego.” przeprowadzone przez Jakuba Cylc, fundacja BUU w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Chełmie.

25) Szkolenie „Efektywne zarządzanie procesem wsparcia dzieci umieszczonych w Pieczy poprzez działania Lighthouse.” zorganizowane przez Stowarzyszenie Rodzicielstwa Zastępczego JEDNO SERCE w Białej Podlaskiej.

Efekty Pracy Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej

Podstawową komórką społeczną jest rodzina. To właśnie rodzina jest najlepszym środowiskiem wychowania dla dziecka. Jednakże nie każda rodzina wypełnia swoją funkcję w sposób prawidłowy. W przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania dziecka przez rodziców biologicznych zachodzi potrzeba zapewnienia opieki i wychowania dziecku. Wspieranie przez państwo rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych ma prowadzić do przywrócenia rodzinie zdolności wypełniania swoich funkcji. Praca z rodziną ma umożliwić powrót dziecka do rodziny biologicznej.

Gdy powrót dziecka jest nie możliwy dąży się do przysposobienia dziecka, a w przypadku braku możliwości przysposobienia, zapewnienie dziecku opieki i wychowania w środowisku zastępczym. Opieka rodziny zastępczej z założenia jest tymczasowa.

Rolą systemu pieczy zastępczej jest przygotowanie dziecka do godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia, pokonywania trudności życiowych zgodnie z zasadami etyki, nawiązywania i podtrzymywania kontaktów z rodziną i rówieśnikami. Bardzo istotne jest stworzenie dziecku bezpiecznego, stabilnego i opartego na więziach emocjonalnych środowiska rozwoju oraz zaspokojenia potrzeb bytowych i emocjonalnych dziecka a także umożliwienie kontaktu z rodziną naturalną oraz wsparcie w powrocie do niej lub w usamodzielnieniu.

Pieczę zastępczą organizuje powiat oraz jest sprawowana w formie rodzinnej i instytucjonalnej.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Chełmie zarządzeniem Starosty Chełmskiego nr 68/2011 z dnia 20 października 2011 roku zostało wyznaczone do pełnienia funkcji Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej.

Zadania Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej w Powiecie Chełmskim skupiają się wokół pozyskiwania kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, kwalifikowania i przygotowywania do pełnienia tej roli. Ma także za zadanie prowadzenie poradnictwa, wsparcia i pomocy osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą oraz dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej.

I. Rodzinna piecza zastępcza.

Tabela 1. Liczba rodzin zastępczych oraz dzieci w nich przebywających na terenie powiatu chełmskiego wg stanu na dzień 31.12.2025 r.

Wskaźnik Typy rodzin zastępczych	Liczba rodzin zastępczych stan na dzień 31.12.2025 r.	Liczba dzieci przebywających w rodzinach zastępczych stan na dzień 31.12.2025 r.
Rodzinny Dom Dziecka	3	20
Zawodowa	5	18
Zawodowa specjalistyczna	1	4
Pogotowie rodzinne	0	0
Niezawodowa	13	13
Spokrewniona	67	91
Razem	89	146

Źródło: opracowanie własne.

Wg stanu na dzień 31 grudnia 2025 roku Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej w Powiecie Chełmskim obejmował swoją pracą łącznie 89 rodzin zastępczych, w których przebywało 146 dzieci tj.:

- 67 rodzin zastępczych spokrewnionych, w których przebywało 91 dzieci,
- 13 rodzin zastępczych niezawodowych, w których przebywało 13 dzieci,
- 6 rodzin zastępczych zawodowych, w których przebywało 22 dzieci (w tym 1 rodzina specjalistyczna z 4 dziećmi),
- 3 rodzinne domy dziecka, w których przebywało 20 dzieci.

Tabela 2. Liczba rodzin i dzieci, które zostały umieszczone i opuściły pieczę zastępczą na terenie powiatu chełmskiego w okresie od 01.12.2025 r. do 31.12.2025 r.

Wyszczególnienie	Rodziny spokrewnione	Rodziny niezawodowe	Rodziny zawodowe	Rodziny zawodowe specjalistyczne	Rodzinne Domy Dziecka	Ogółem
Napływ rodzin	7	4	0	0	0	11
Napływ dzieci	10	4	3	1	0	18
Odpływ rodzin	2	3	0	0	0	5
Odpływ dzieci	3	5	1	0	0	9

Zródło: opracowanie własne.

W roku 2025 na terenie powiatu chełmskiego powstało 11 nowych rodzin zastępczych, w tym 7 rodzin zastępczych spokrewnionych i 4 rodziny zastępcze niezawodowe, w których umieszczono łącznie 18 dzieci.

Ponadto zmieniono kwalifikację 1 rodziny zastępczej zawodowej na rodzinny dom dziecka, w którym obecnie przebywa 7 dzieci objętych pieczę zastępczą.

W 2025 roku 9 dzieci opuściło pieczę zastępczą, w tym:

- 3 dzieci z rodziny spokrewnionej (1 dziecko powróciło do rodziców biologicznych, 2 dzieci w procesie usamodzielnienia);
- dzieci z rodziny zastępczej niezawodowej (1 powróciło do rodziców biologicznych, 1 usamodzielnienie się podopiecznych oraz 3 zmiana miejsca zamieszkania);
- 1 dziecko z rodziny zawodowej w wyniku procesu usamodzielnienia.

II. Pełnoletni wychowankowie w rodzinach zastępczych oraz usamodzielniający się.

W 2025 roku w rodzinach zastępczych wychowywało się łącznie 31 pełnoletnich podopiecznych. W ciągu roku sprawozdawczego 10 osób osiągnęło pełnoletność. Wśród pełnoletnich wychowanków, którzy przebywali dotychczas w rodzinnej pieczy zastępczej 4 osoby usamodzielniały się w 2025 roku.

Osoby pełnoletnie w rodzinach zastępczych z podziałem na typ rodziny:

- w rodzinnym domu dziecka - 1 osoba;
- w rodzinie zastępczej zawodowej - 3 osoby;
- w rodzinach zastępczych niezawodowych - 5 osób;
- w rodzinach zastępczych spokrewnionych - 22 osoby.

III. Realizacja zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

Organizator Rodzinnej Pieczy w Powiecie Chełmskim prowadzi nabór kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka. Osoby chcące pełnić funkcję rodziny zastępczej były informowane przez pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Chełmie o obowiązującej procedurze kwalifikowania kandydatów na rodziny zastępcze oraz warunkach jakie winni spełniać kandydaci. Ponadto potencjalni kandydaci informowani byli o trudach, jakie wiążą się z podjęciem roli rodzica zastępczego i o problemach dziecka kierowanego do pieczy zastępczej.

Kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinię o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej.

Kwalifikowanie kandydatów na rodziny zastępcze odbywa się zgodnie z obowiązującą Procedurą kwalifikowania kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej, zawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Chełmie wprowadzoną Zarządzeniem Nr 8 Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Chełmie z dnia 03.06.2024 r.

Kwalifikowanie kandydatów prowadzone jest na wniosek kandydata lub na wniosek sądu rodzinnego, przez pracowników Zespołu ds. rodzinnej pieczy zastępczej.

W 2025 roku zakwalifikowano 9 kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej, wydano zaświadczenia kwalifikacyjne do pełnienia funkcji rodzinnego domu dziecka dla 2 osób.

Zapewnianie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Chełmie w 2025 r. zorganizowało w odstępach comiesięcznych 9 spotkań Grup Wsparcia dla rodzin zastępczych działających na terenie powiatu chełmskiego, w których wzięło udział 136 osób.

Ponadto pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie na bieżąco i w miarę zgłaszanych potrzeb zapewniali rodzinom zastępczym wsparcie oraz pomoc w codziennej pracy.

Pracownicy Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej udzielali pomocy rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka w realizacji zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W sytuacjach, gdy rodzina biologiczna deklarowała chęć widzenia się z dziećmi, we współpracy z rodziną zastępczą, organizowano spotkania w siedzibie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Chełmie.

Zainteresowanym udzielano pomocy w konstruowaniu wniosków i pism do odpowiednich instytucji. Monitorowano sprawy sądowe dotyczące dzieci i rodzin zastępczych, utrzymując stały kontakt z przedstawicielami sądów rejonowych. Współpracowano z rodzinami zastępczymi oraz instytucjami oświatowymi w celu monitorowania sytuacji szkolnej dzieci, ich wyników w nauce oraz zachowania.

Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

Szkolenia dla kandydatów na rodziny zastępcze prowadzone są w oparciu o zakres programowy szkoleń, który określa Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 6 listopada 2023 r. (Dz. U. 2023 poz. 2452) w sprawie szkoleń dla kandydatów do sprawowania pieczy zastępczej. W 2025 roku skierowano i przeszkolono do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej 6 kandydatów.

Zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby.

W 2025 roku zorganizowano szkolenia mające na celu podniesienie kwalifikacji, w których wzięły udział rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka tj.:

1. „Typowe kryzysy występujące w środowisku pieczy zastępczej- profilaktyka i przeciwdziałanie”,
2. „Plan pomocy dziecku jako efektywne narzędzie pracy długofalowej”.

Szkolenia prowadzone były przez Firmę IMAGO, Szkolenia Doradztwo Profilaktyka.

Ponadto w 2025 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Chełmie prowadziło działania w zakresie promocji rodzicielstwa zastępczego m. in. podczas poniżej wymienionych imprez organizowanych na terenie powiatu chełmskiego tj.:

- „Jarmark Pawłowski „Ginące Zawody” (3 sierpnia 2025 r.)
- „Bolkowanie” w Hnieszowie (17 sierpnia 2025 r.)
- Dożynki Powiatu Chełmskiego w Nowinach (7 września 2025 r.)

Pracownicy pieczy zastępczej prowadzili rozmowy informacyjne, rozdawali ulotki reklamowe oraz gadżety, zorganizowano stoisko promocyjne, aranżowali gry i zabawy dla dzieci. Celem podjętych działań było pokazanie, jak ważna i potrzebna jest rola rodzin zastępczych oraz zachęcenie nowych osób do zostania rodzicami zastępczymi.

Została rozesłana informacja do firm oraz Ośrodków Pomocy Społecznej z prośbą o zamieszczenie na swoich stronach internetowych informacji o poszukiwaniu rodzin zastępczych oraz możliwościach zostania rodziną zastępczą.

W dniu 8 czerwca 2025 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie zorganizowało imprezę plenerową z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego tj. Sportowo - Rekreacyjne Święto Rodzin Zastępczych w Nowinach. W obchodach uroczystości uczestniczyli: Starostwo Powiatowe w Chełmie, Zakład Karny w Chełmie, Poleski Park Narodowy, Komenda Miejska Policji w Chełmie, Eco Harpoon Recycling. Obchody Dnia Rodzicielstwa Zastępczego były jednocześnie promocją idei rodzicielstwa zastępczego. Szczególnym zainteresowaniem dzieci cieszyło się stoisko przygotowane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Chełmie. Podczas uroczystości z okazji Dnia Rodzicielstwa zastępczego od Stowarzyszenia Rotary Club Chełm dzieciom przebywającym w pieczy zastępczej wręczono 8 stypendiów w wysokości po 2.500,00 zł przeznaczonych na rozwój talentów, w tym na pokrycie wydatków związanych z edukacją i rozwojem.

Na zaproszenie Marszałka Województwa Lubelskiego w dniu 29 sierpnia 2025 r. zespół ds. pieczy zastępczej uczestniczył w Wojewódzkim Dniu Rodziny, który odbył się na terenie Muzeum Wsi Lubelskiej w Lublinie. Na uroczystości wręczono Dyplom Uznania dla Rodziny Zastępczej z Powiatu Chełmskiego.

W marcu 2025 r. został zorganizowany Konkurs Wielkanocny dla dzieci i młodzieży – podopiecznych pieczy zastępczej sprawowanej w formie rodzinnej i instytucjonalnej z terenu powiatu chełmskiego na wykonanie ekologicznego koszyczka wielkanocnego. Konkurs odbył się pod patronatem Starosty Chełmskiego. Do udziału przystąpiło 40 wychowanków z rodzin zastępczych i placówki opiekuńczo – wychowawczej w Siedliszczu. Wszyscy uczestnicy otrzymali dyplomy i nagrody rzeczowe ufundowane przez Starostę Chełmskiego oraz sponsorów. W dniu 15 kwietnia 2025 r. odbyło się rozstrzygnięcie konkursu, wyłonienie laureatów oraz wręczenie nagród podczas uroczystej gali.

Ponadto Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Chełmie było organizatorem konkursu dla dzieci i młodzieży Szkół Podstawowych w Powiecie Chełmskim w dwóch kategoriach wiekowych: uczniowie klas I-IV, uczniowie klasy V-VIII na plakat promujący rodzicielstwo zastępcze. Celem konkursu było propagowanie rodzicielstwa zastępczego, budowanie pozytywnego wizerunku pieczy zastępczej oraz kształtowanie postaw prospołecznych wśród uczniów szkół

podstawowych z terenu powiatu chełmskiego. W konkursie plastycznym wzięło udział 17 uczniów z 5 Szkół Podstawowych. W dniu 26 czerwca 2025 r. odbyło się oficjalne rozstrzygnięcie konkursu, wyłonienie laureatów oraz wręczenie nagród. Nagrody dla osób biorących udział w niniejszym konkursie zostały ufundowane przez przedsiębiorców z terenu powiatu chełmskiego, służby mundurowe oraz osoby prywatne.

Zorganizowano również konkurs plastyczny pn. „Kartka Bożonarodzeniowa” dla dzieci i młodzieży przebywającej w pieczy zastępczej na terenie powiatu chełmskiego. Konkurs odbył się pod patronatem Starosty Chełmskiego. Na konkurs wpłynęło 67 prac. W dniu 15 grudnia 2025 r. odbyło się oficjalne rozstrzygnięcie konkursu oraz wyłonienie 3 laureatów. Zwycięzcy zostali nagrodzeni podczas uroczystej gali rozdania nagród w dniu 16 grudnia 2025 r. Wszyscy pozostali uczestnicy zostali nagrodzeni za udział w konkursie. Nagrody w niniejszym konkursie zostały ufundowane przez przedsiębiorców z terenu powiatu chełmskiego, służby mundurowe oraz osoby prywatne.

W dniach od 12.07.2025 r. do 21.07.2025 r. oraz od 21.07.2025 r. do 30.07.2025 r.- 24 dzieci przebywających w pieczy zastępczej z terenu Powiatu Chełmskiego wypoczywało na letnich koloniach w miejscowości Duszniki Zdrój (województwo dolnośląskie). Kolonie finansowane były przez Kuratorium Oświaty w Lublinie.

Współpraca ze środowiskiem lokalnym, ośrodkiem pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi oraz z organizacjami społecznymi.

W 2025 roku Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej w Powiecie Chełmskim współpracował w szczególności z:

- *Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie* współpraca w zakresie przekazywania informacji odnośnie dzieci umieszczanych w pieczy.
- *Ośrodkami Pomocy Społecznej* głównie z terenu Powiatu Chełmskiego w zakresie przekazywania informacji odnośnie sytuacji rodzinnej, majątkowej i bytowej rodziców biologicznych, których dzieci umieszczono w rodzinnej pieczy zastępczej. Podczas posiedzeń Zespołu ds. oceny sytuacji dziecka wspólnie dokonywano weryfikacji możliwości powrotu małoletnich pod opiekę rodziców biologicznych.
- *Wydziałami Rodzinnymi i Nieletnich przy Sądzie Rejonowym w Chełmie i w Krasnymstawie* m. in. przy doborze rodziny zastępczej dla dziecka, wobec którego sąd orzekł zasadność umieszczenia w pieczy zastępczej, poprzez dokonywanie na prośbę sądu analizy sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej,

przekazywanie oceny sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych oraz wniosków dotyczących zasadności dalszego pobytu w rodzinnej pieczy zastępczej.

- *Z placówkami oświatowymi*, do których uczęszczają podopieczni z rodzin zastępczych, głównie zwracając się z prośbą o opinię odnośnie sytuacji szkolnej dziecka w celu uzyskania obiektywnych informacji oraz monitorowania postępów w nauce i zachowaniu; utrzymywano kontakt z wychowawcami klas, pedagogami i psychologami szkolnymi.
- *Ośrodkiem Adopcyjnym w Chełmie*, do którego zgłaszane są informacje o dzieciach przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej, posiadających uregulowaną sytuację prawną. Współpraca polegała na wymianie informacji, kompletowaniu dokumentów oraz dokonaniu oceny co do zasadności umieszczenia dziecka w rodzinie przysposabiającej.
- *Zakładami Karnymi* w zakresie przekazywania informacji odnośnie odbywania kary przez rodziców biologicznych.

Pracownicy PCPR współpracują z sądowymi kuratorami zawodowymi i społecznymi, Powiatowym Zespołem ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Chełmie oraz z Poradniami Psychologiczno - Pedagogicznymi z terenu powiatu, a także Komendą Miejską Policji w Chełmie.

Zapewnianie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego.

W 2025 roku rodziny zastępcze miały możliwość korzystania z nieodpłatnej pomocy prawnej w punktach na terenie Powiatu Chełmskiego. Ponadto koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej udzielali wsparcia informacyjnego, pomagali w przygotowaniu pism do sądu i innych instytucji.

Dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej.

Pracownicy Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej dokonywali oceny sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych oraz w rodzinnych domach dziecka w celu m. in.: ustalenia aktualnej sytuacji rodzinnej dziecka, analizy stosowanych metod pracy z dzieckiem i rodziną, modyfikowania planu pomocy dziecku (22 modyfikacje planów), oceny stanu zdrowia dziecka i jego aktualnych potrzeb, oceny zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej. Przeprowadzono 157 zespołów do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej.

Ocenię podlegały również funkcjonujące rodziny zastępcze. Pierwszą ocenę rodziny zastępczej albo prowadzącego rodzinny dom dziecka dokonuje się nie później niż przed upływem roku od umieszczenia pierwszego dziecka w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka, kolejna ocena jest dokonywana po upływie roku od dokonania pierwszej oceny, a następne nie rzadziej niż co 3 lata. Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej w 2025 r. dokonał 26 ocen rodzin zastępczych. Wszystkie rodziny zostały ocenione pozytywnie.

Przeprowadzanie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz analizy, o której mowa w art. 42 ust. 7, dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej w Powiecie Chełmskim zapewniał kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej nieodpłatne badania psychologiczne.

Wydano 15 opinii psychologicznych, na podstawie których dokonano oceny predyspozycji oraz motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Sporządzono 14 diagnoz psychofizycznych dzieci oraz 3 informacje o rozwoju psychofizycznym dzieci. W ramach konsultacji z rodzinami zastępczymi odbyły się także 22 wysłuchania dzieci. Dokonywano również analizy sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

Zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukania dla nich rodzin przysposabiających.

W 2025 roku zgłoszono do Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Lublinie Przedstawicielstwo Ośrodka Adopcyjnego w Chełmie informacje dotyczące 6 dzieci z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających.

IV. Praca koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Według stanu na dzień 31.12.2025 roku Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej obejmował wsparciem przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej 45 rodzin zastępczych.

Koordinatory realizując swoje obowiązki odwiedzali rodziny zastępcze w ich miejscu zamieszkania oraz organizowali spotkania w siedzibie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Chełmie. Na bieżąco, w miarę sygnalizowanych potrzeb, udzielano wsparcia rodzinom zastępczym, dzieciom wychowującym się w tych rodzinach oraz pełnoletnim wychowankom pieczy zastępczej. Monitorowano również sytuację szkolno-wychowawczą dzieci poprzez kontakt z pedagogami szkolnymi i wychowawcami dzieci.

Ponadto Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej mając na uwadze potrzebę zapewnienia koordynatorom szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji w 2025 roku zapewnił koordynatorom zatrudnionym w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Chełmie udział w następujących szkoleniach oraz spotkaniach:

- Webinarium „Standardy diagnostyczne w zakresie FASD. Do kogo i gdzie kierować dzieci?” zorganizowane przez Instytut Nowej Kultury.
- Konferencja „NASZE DZIECI – AKCEPTACJA RÓŻNORODNOŚCI. Autyzm, ADHD, zaburzenia lękowe, zagrożenia cywilizacyjne” zorganizowana w Chełmskim Bibliotece Publicznej przez Poradnię Psychologiczno – Pedagogiczną w Chełmie.
- Webinarium „Współpraca na rzecz przeciwdziałania przemocy w środowisku lokalnym – wyzwania i propozycje rozwiązań” zorganizowane przez Instytut Nowej Kultury.
- Seminarium „Profilaktyka wykorzystywania seksualnego dzieci. Obraz psychologiczny dziecka wykorzystanego seksualnie. Pomoc dziecku po traumie wykorzystywania seksualnego” zorganizowane przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Lublinie.
- Szkolenie on – line „Porozmawiajmy o dziecku. Piecza zastępcza – sąd nadzorczy czy przyjacielem?” zorganizowane przez Fundację im. Jacka i Piotra Michalskich oraz Fundację PROJEKT ROZ.
- Szkolenie dotyczące instrukcji kancelaryjnej i JRWA zorganizowane przez Starostwo Powiatowe w Chełmie.
- Szkolenie on -line pt. „Odżywianie i suplementacja u dzieci z FASD” zorganizowane przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Lublinie.
- Seminarium „Tymczasowy pobyt dziecka w pieczy zastępczej, zmiany zastępczego środowiska i ich wpływ na kształtowanie rozwoju i osobowości człowieka” zorganizowane przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Lublinie.
- Szkolenie „Rozwijanie kompetencji i umiejętności pracowników sektora usług zdrowotnych i opiekuńczych” zorganizowane przez Fundację Budzimy Uśpione Umysły.
- Kurs Koordynatora Pieczy Zastępczej zorganizowany przez Centrum Rozwoju Personalnego we Wrocławiu.
- Szkolenie on – line pt. „Procedura odebrania dziecka z rodziny po zmianach w 2025 r.” zorganizowane przez INWENCJA Szkolenia i doradztwo Maria Włosek.
- Konferencja „FAS w pieczy zastępczej” zorganizowane w Chełmskiej Bibliotece Publicznej przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Chełmie.
- Szkolenie pt. „Responsywny opiekun zastępczy szansą dla dziecka w pieczy zastępczej” zorganizowane przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Lublinie.

- Spotkanie on – line S.O.S. „Porozmawiajmy o dzieciach” Plan pomocy dzieciom w rodzinnych formach pieczy zastępczej zorganizowane przez Fundację im. Jacka i Piotra Michalskich oraz Fundację PROJEKT ROZ.
- Szkolenie „Superwizja i TUS” przeprowadzone przez Rafała Wajner, fundację Budzimy Uśpione Umysły.
- Seminarium „Wpływ traumy relacyjnej na funkcjonowanie dziecka wychowanego poza rodziną biologiczną” zorganizowane przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Lublinie.
- Szkolenie „Jak przeciwdziałać wypaleniu zawodowemu oraz radzić sobie z jego pierwszymi objawami” przeprowadzone przez Wojciech Walla, fundację Budzimy Uśpione Umysły.
- Szkolenie on - line „Ochrona Danych Osobowych z elementami Bezpieczeństwa Informacji” przeprowadzone przez CYBERADVISOR Katarzyna Żółkiewska – Malicka.
- Szkolenie „Typowe kryzysy występujące w środowisku pieczy zastępczej – profilaktyka i przeciwdziałania. Plan pomocy dziecku jako efektywne narzędzie pracy długofalowej” poprowadzone przez IMAGO Szkolenia, Doradztwo, Profilaktyka.
- Szkolenie „Projekt socjalny skuteczną metodą działania, Trening Umiejętności Społecznych” przeprowadzony przez Aleksandrę Kasprzak, fundacja BUU w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Chełmie.
- Szkolenie „Obsługa trudnego interesanta i rozwiązywanie konfliktu z klientem” Przeprowadzone przez trenera Wojciecha Walla, fundacja BUU w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Chełmie.
- Szkolenie „Sytuacje trudne i konfliktowe oraz sposoby ich rozwiązywania” przez trenera Wojciecha Walla, fundacja BUU w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Chełmie.
- Szkolenie on - line „Biblioterapia i bajkoterapia.” Centrum Rozwoju Personalnego we Wrocławiu.
- Szkolenie „Przymus bezpośredni w DPS. Postępowanie z depozytami w DPS. Jak zadbać o bezpieczeństwo pracownika socjalnego? Dokumentacja pracownika socjalnego” przeprowadzone przez Jakuba Cylc, fundacja BUU w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Chełmie.
- Szkolenie „Efektywne zarządzanie procesem wsparcia dzieci umieszczonych w Pieczy poprzez działania Lighthouse” zorganizowane przez Stowarzyszenie Rodzicielstwa Zastępczego JEDNO SERCE w Białej Podlaskiej.

Sprawozdanie z efektów pracy koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej zostało przedłożone Organizatorowi Rodzinnej Pieczy Zastępczej.

Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej realizował również zadania wynikające z art. 38d ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r., poz. 49 z późn. zm.) tj. wprowadzanie i aktualizacja danych do rejestrów związanych z pieczą zastępczą.

Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej w Powiecie Chełmskim w 2025 roku realizował przedstawione powyżej zadania. Osoby pełniące funkcję rodzin zastępczych były wspierane i umacniane w przekonaniu, że Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej służy niesieniu im pomocy i wsparcia w trudnych sytuacjach.

Pomoc Instytucjonalna – Domy Pomocy Społecznej

Na terenie Powiatu Chełmskiego w 2025 roku funkcjonowały niżej wymienione domy pomocy społecznej:

- 1) Dom Pomocy Społecznej w Nowinach przeznaczony dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie oraz osób w podeszłym wieku i przewlekle somatycznie chorych (211 miejsc statutowych).
- 2) Dom Pomocy Społecznej w Rejowcu przeznaczony dla osób przewlekle psychicznie chorych (78 miejsc statutowych).

Jednostki posiadają zezwolenie Wojewody Lubelskiego na prowadzenie wydane na czas nieokreślony:

- Dom Pomocy Społecznej w Nowinach - zezwolenie wydane dnia 18 czerwca 2010 roku na czas nieokreślony.
- Dom Pomocy Społecznej w Rejowcu – zezwolenie wydane dnia 8 czerwca 2022 roku na czas nieokreślony.

Pensjonariuszami domów pomocy społecznej są osoby wymagające całodobowej opieki.

Pobyt w domu pomocy społecznej jest odpłatny i w 2025 roku ponosili go wszyscy mieszkańcy. Za osoby zamieszkałe w placówkach przed 1 stycznia 2004 roku koszty utrzymania pokrywane są z dotacji z budżetu państwa i dochodu osób skierowanych - 70% ich dochodu. Różnica pomiędzy dotacją a odpłatnością mieszkańca pokrywana jest ze środków budżetu powiatu. Wg stanu na dzień 31 grudnia 2025 r. w ten sposób opłacało swój pobyt w domach pomocy społecznej 106 pensjonariuszy. Osoby skierowane do domów pomocy społecznej po 1 stycznia 2004 roku – wg stanu na dzień 31 grudnia 2025 r. to 167 mieszkańców. Osoby te w 70% ze swojego dochodu pokrywają koszt pobytu w domu pomocy społecznej. Pozostałą kwotę,

stanowiącą różnicę pomiędzy odpłatnością mieszkańca a średnim miesięcznym kosztem utrzymania, opłacają: małżonek, zstępni przed wstępnymi oraz gmina z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej.

Średni miesięczny ogłoszony koszt utrzymania mieszkańca w domu pomocy społecznej (Dziennik Urzędowy Województwa Lubelskiego 2025 r. poz. 769) w 2025 roku wynosił:

- Dom Pomocy Społecznej w Nowinach - 8 208,87 zł,
- Dom Pomocy Społecznej w Rejowcu - 7 759,45 zł.

Informacje dotyczące mieszkańców domów pomocy społecznej zawiera tabela poniżej:

Tabela nr 1. Mieszkańcy Domów Pomocy Społecznej.

Dom Pomocy Społecznej	Typ jednostki	Liczba miejsc	Liczba mieszkańców wg stanu na dzień 31 grudnia 2025 r.	Liczba mieszkańców wg stanu na dzień 31 grudnia 2025 r. przyjętych przed 01.01.2004 r.	Liczba mieszkańców wg stanu na dzień 31 grudnia 2025 r. przejętych po 01.01.2004 r.
DPS w Nowinach	Osoby dorosłe niepełnosprawne intelektualnie oraz osoby w podeszłym wieku i przewlekle somatycznie chore	211	190	71	119
DPS w Rejowcu	Osoby dorosłe, przewlekle psychicznie chore	78	83	35	48
Razem:		289	273	106	167

Decyzją Wojewody Lubelskiego Nr PS-II.9423.1.4.2024 z dnia 25 listopada 2024 r. Powiat Chełmski otrzymał zezwolenie na świadczenie usług krótkoterminowych w formie pobytu całodobowego w Domu Pomocy Społecznej w Nowinach na czas nieokreślony. W 2025 roku trzykrotnie korzystano z tej usługi.

Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

Rehabilitacja osób niepełnosprawnych oznacza zespół działań, w szczególności organizacyjnych, leczniczych, psychologicznych, technicznych, szkoleniowych, edukacyjnych i społecznych, zmierzających do osiągnięcia, przy aktywnym uczestnictwie tych osób, możliwie najwyższego poziomu ich funkcjonowania, jakości życia i integracji społecznej.

Środki finansowe Funduszu przeznaczone są na świadczenie pomocy osobom niepełnosprawnym. Zgodnie z definicją niepełnosprawność oznacza trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy – art. 2 pkt 10 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2024 r., poz. 44 z późn. zm.). Niepełnosprawność musi być udokumentowana odpowiednim orzeczeniem wydanym przez właściwy organ orzeczniczy.

O pomoc mogą ubiegać się zarówno osoby fizyczne, jak również instytucje czy organizacje pozarządowe działające na rzecz osób niepełnosprawnych.

W 2025 r. na realizację zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych dofinansowywanych z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych wydatkowano kwotę 6 692 473,88 zł.

Rehabilitacja zawodowa osób niepełnosprawnych

Celem rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych jest umożliwienie im uzyskania i utrzymania odpowiedniego zatrudnienia oraz awansu zawodowego. Osiągnięcie tego celu jest możliwe poprzez wykorzystanie takich instrumentów jak: poradnictwo zawodowe, szkolenia zawodowe, pośrednictwo pracy.

Na zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej realizowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Chełmie wydatkowano kwotę 42 436,05 zł na stypendia stażowe wraz z należnymi składkami ZUS.

Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych

Rehabilitacja społeczna ma na celu umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestnictwa w życiu społecznym. Realizowana jest między innymi poprzez: wyrabianie zaradności osobistej i pobudzanie aktywności społecznej osoby niepełnosprawnej oraz umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych; likwidację barier, w szczególności architektonicznych,

urbanistycznych, transportowych, technicznych, w komunikowaniu się, dostępie do informacji, jak również poprzez kształtowanie w społeczeństwie właściwych postaw i zachowań sprzyjających integracji z osobami niepełnosprawnymi.

W ramach realizacji zadań z zakresu rehabilitacji społecznej w 2025 roku udzielono dofinansowań ze środków PFRON zgodnie z poniżej zamieszczonymi danymi tj.:

a) dofinansowanie do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym:

- liczba wypłaconych dofinansowań: 133,
- kwota wypłaconego dofinansowania: 289 199,00 zł

b) dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze:

- liczba pozytywnie rozpatrzonych wniosków: 347,
- kwota wypłaconego dofinansowania: 1 486 652,45 zł

c) dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych:

- liczba pozytywnie rozpatrzonych wniosków: 52,
- kwota wypłaconego dofinansowania: 254 298,44 zł

d) dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych:

- liczba pozytywnie rozpatrzonych wniosków: 6,
- kwota wypłaconego dofinansowania: 19 407,94 zł

e) dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny dla osób prawnych i jednostek organizacyjnych posiadających osobowość prawną:

- liczba pozytywnie rozpatrzonych wniosków: 1,
- kwota wypłaconego dofinansowania: 25 000,00 zł

f) dofinansowanie kosztów działania warsztatów terapii zajęciowej:

- kwota środków PFRON przeznaczona na dofinansowanie warsztatów terapii zajęciowej funkcjonujących w powiecie chełmskim: 4 575 480,00 zł

Dofinansowanie kosztów działania warsztatów terapii zajęciowej.

Warsztat jest wyodrębnioną organizacyjnie i finansowo placówką stwarzającą osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania niezbędnych umiejętności do podjęcia zatrudnienia. Warsztaty mogą być organizowane przez fundacje, stowarzyszenia lub inne podmioty.

Celem warsztatu jest aktywne wspomaganie procesu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, jak również stwarzanie osobom niepełnosprawnym

niezdolnym do podjęcia pracy możliwości rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia.

Realizacji powyższych celów służy stosowanie technik terapii zajęciowej zmierzających do usamodzielnienia uczestników, poprzez wyposażenie ich w umiejętności wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej, a także rozwijania psychofizycznych sprawności oraz podstawowych i specjalistycznych umiejętności zawodowych, umożliwiających uczestnictwo w szkoleniu zawodowym albo podjęcie pracy.

Zgodnie z art. 68 c ust. 1 pkt 1 lit. b – ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. 2025 r., poz. 913 z późn. zm.) maksymalne dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych kosztów działalności warsztatu terapii zajęciowej wyniosło w roku 2025 – 90% tych kosztów. Pozostałe 10% kosztów działalności warsztatu terapii zajęciowej zgodnie z art. 35 a ust. 1 pkt 8 wymienionej ustawy – dofinansowuje powiat. Obowiązek dofinansowania warsztatu przez powiat nie ma jednak charakteru wyłącznego, ponieważ może zostać ograniczony lub zastąpiony dofinansowaniem pochodzącym z innych źródeł.

Na terenie powiatu chełmskiego funkcjonują cztery warsztaty terapii zajęciowej, których głównym celem jest rehabilitacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych w zakresie pozyskiwania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. Realizacja tego celu odbywa się m. in. poprzez: kształtowanie zaradności osobistej, rozwijanie umiejętności z zakresu wykonywania czynności życia codziennego, psychofizycznych sprawności przydatnych w pracy, podstawowych i specjalistycznych umiejętności zawodowych oraz pobudzanie aktywności społecznej.

Warsztaty terapii zajęciowej zlokalizowane są w miejscowościach: Sawin, Wojsławice, Majdan Zahorodyński, Rejowiec Fabryczny.

Wszystkie budynki, w których usytuowane są warsztaty terapii zajęciowej posiadają podjazdy dla wózków inwalidzkich, odpowiedniej szerokości wejścia, a wewnątrz pomieszczenia przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Warsztat jest placówką pobytu dziennego, w którym czas zajęć wynosi 7 godzin dziennie.

W dyspozycji każdego warsztatu znajduje się samochód, który służy do przewozu uczestników warsztatów.

Wszystkie jednostki warsztatowe prowadzą dokumentację zgodnie z przepisami zawartymi w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2004 r. w sprawie warsztatów terapii zajęciowej (Dz. U. z 2021 r., poz. 2284), którą stanowią:

- regulamin organizacyjny;
- plan działalności warsztatu terapii zajęciowej;

- regulamin przyznawania środków finansowych w ramach treningu ekonomicznego;
- dokumenty stanowiące podstawę zakwalifikowania osoby do uczestnictwa w warsztacie;
- wywiady środowiskowe;
- indywidualne programy rehabilitacji uczestników, karty czynności i obserwacji;
- miesięczne plany pracy, ramowe, tygodniowe harmonogramy zajęć rehabilitacyjnych dla uczestników;
- rejestr kontaktów z rodzicami.

W warsztatach terapii zajęciowej funkcjonują Rady Programowe. Do ich podstawowych zadań należy: opracowywanie na każdy rok kalendarzowy indywidualnych programów rehabilitacji uczestnika warsztatu ze wskazaniem osób odpowiedzialnych za ich realizację, dokonywanie ocen okresowych i kompleksowych realizacji indywidualnych programów rehabilitacji, wyrażanie opinii w kwestii osiągniętych przez poszczególnych uczestników postępów w rehabilitacji i decyzji dotyczących kontynuowania pracy z uczestnikiem lub skierowania go do ośrodka wsparcia.

Członkowie Rady uczestniczą również w przyznawaniu środków finansowych w ramach treningu ekonomicznego.

Indywidualny program rehabilitacji uczestnika warsztatu, zawiera podstawowe informacje dotyczące sprawności psychofizycznej, zakresu samodzielności, zainteresowań, uzdolnień, określa pracownię wiodącą oraz zadania do realizacji w ramach pracowni wiodącej, innych wyznaczonych pracowni, treningów umiejętności (nauka czynności związanych z prowadzeniem gospodarstwa domowego np.: przygotowywanie posiłków, pranie, sprząatanie, planowanie zakupów, ich wykonywanie, gospodarka środkami pieniężnymi, podtrzymywanie umiejętności szkolnych, komunikacji społecznej, utrzymania higieny osobistej i otoczenia itp.), zajęć dodatkowych, proponowanych form rehabilitacji zawodowej i społecznej, usprawniania ruchowego. Program określa zamierzone efekty do osiągnięcia w ciągu roku w wyniku pracy terapeutyczno-rehabilitacyjnej.

W 2025 r. ze środków PFRON dofinansowano koszty działania warsztatów terapii zajęciowej w łącznej kwocie 4 575 480,00 zł z tego:

• Warsztaty Terapii Zajęciowej w Sawinie	– 1 231 860,00 zł
• Warsztat Terapii Zajęciowej w Wojsławicach	– 879 900,00 zł
• Warsztat Terapii Zajęciowej w Rejowcu Fabrycznym	– 1 407 840,00 zł
• Warsztat Terapii Zajęciowej w Majdanie Zahorodyńskim	– 1 055 880,00 zł

Informacja z działalności Warsztatów Terapii Zajęciowej w 2025 r.

Warsztat Terapii Zajęciowej w Rejowcu Fabrycznym- ocena działalności:

Warsztat, uczestnicy, kadra

Warsztat Terapii Zajęciowej w Rejowcu Fabrycznym funkcjonuje od 20 grudnia 2005 r. Obecnie organem prowadzącym jest Fundacja Rozwoju Rejowca Fabrycznego. W Warsztacie Terapii Zajęciowej w Rejowcu Fabrycznym, w zajęciach terapeutycznych uczestniczy 40 podopiecznych z miasta i gminy Rejowiec Fabryczny, gminy Rejowiec i z powiatu krasnostawskiego. W roku sprawozdawczym w zajęciach uczestniczyły osoby powyżej 16 roku życia, mające aktualne orzeczenie o stopniu niepełnosprawności wydane przez Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności ze wskazaniem do udziału w terapii zajęciowej, w tym 17 kobiet i 23 mężczyzn. Wśród uczestników 23 osoby posiadają znaczny stopień niepełnosprawności, a 17 osób to uczestnicy z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności. Wśród uczestników WTZ przeważają osoby z upośledzeniem umysłowym - 20 uczestników, z chorobą psychiczną – 6 uczestników natomiast z niepełnosprawnością sprzężoną – 14 uczestników.

Podstawowym celem działania Warsztatu Terapii Zajęciowej w Rejowcu Fabrycznym jest rehabilitacja społeczna i zawodowa zmierzająca do ogólnego rozwoju i poprawy sprawności niezbędnych do prowadzenia przez osobę niepełnosprawną niezależnego i aktywnego życia - na miarę jej indywidualnych potrzeb.

Cele działalności realizowane są poprzez:

- kształcenie i rozwijanie podstawowych i specjalistycznych umiejętności zawodowych, umożliwiających uczestnictwo w szkoleniu zawodowym albo podjęcie pracy,
- ogólne usprawnienie,
- kształcenie i rozwijanie umiejętności wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej, przy zastosowaniu różnych technik terapii zajęciowej,
- przygotowanie do życia w środowisku społecznym, między innymi poprzez rozwój umiejętności planowania, komunikowania się i decydowania o swoich sprawach,
- rozwijanie psychofizycznych umiejętności niezbędnych w pracy,
- poprawę kondycji fizycznej i psychicznej.

W roku sprawozdawczym czterech uczestników opuściło Warsztat. Powodem wynikającym z dokonania zmiany uczestników było pogorszenie stanu zdrowia, zmiana miejsca zamieszkania i śmierć uczestnika. Średnia frekwencja uczestników w 2025 r. wyniosła 77,17%. Powodem nieobecności uczestników na zajęciach były częste ich choroby i hospitalizacja, pomoc rodzicom w pracach polowych, opieka nad chorymi rodzicami, zwolnienia na prośbę rodziców oraz sprawy osobiste.

W celu wykonywania zadań w Warsztacie zatrudnionych było 11 osób w ramach 10,50 etatów na następujących stanowiskach pracy: kierownik, księgowa, 8 instruktorów terapii zajęciowej, kierowca oraz psycholog (umowa zlecenie).

W ramach prowadzonej rehabilitacji w warsztacie funkcjonuje 8 pracowni tj.:

- gospodarstwa domowego,
- poligraficzna,
- artystyczno - krawiecka,
- ogrodniczo - bukociarska,
- krawiecko – hafciarska,
- rękodzielnicza,
- umiejętności społecznych i doradztwa zawodowego,
- techniczna.

W ww. pracowniach podopieczni pod okiem instruktorów nabywają umiejętności z zakresu zaradności osobistej i samodzielności społecznej. Ponadto uczą się wykonywania podstawowych czynności życia codziennego jak również zdobywają umiejętności mające przygotować do podjęcia w przyszłości pracy zawodowej.

Realizowane w Warsztacie Terapii Zajęciowej w Rejowcu Fabrycznym indywidualne programy rehabilitacji i terapii są autorskimi programami tej placówki, które są okresowo oceniane, modyfikowane i udoskonalane. Dla każdego uczestnika opracowano proponowaną formę i zakres terapii dotyczące: rehabilitacji w pracowni podstawowej, rehabilitacji ruchowej, zajęć dodatkowych, treningu ekonomicznego, profilaktyki zdrowotnej, muzykoterapii oraz terapii psychologicznej.

Przebieg aktywności na zajęciach terapeutycznych jest szczegółowo monitorowany, natomiast co pół roku Rada Programowa Warsztatu dokonuje oceny postępów w rehabilitacji każdego uczestnika. Celem oceny jest określenie dynamiki postępów w prowadzonej rehabilitacji. Ocena roczna stanowi podstawę do przygotowania indywidualnych programów rehabilitacji i terapii na kolejny rok. W roku sprawozdawczym ocena półroczna była przeprowadzona w lipcu a ocena roczna w styczniu.

Każdy z uczestników realizuje indywidualny program rehabilitacji i terapii, który tworzony jest i weryfikowany na podstawie zgromadzonych dokumentów, wywiadu środowiskowego oraz obserwacji działań i zachowań uczestnika na terenie warsztatu. Program realizowany jest w pracowni podstawowej, jak również w miarę potrzeb w innych pracowniach.

Prowadzona w ośrodku terapia pracą opiera się na stałym i życzliwym kontakcie oraz współdziałaniu terapeutów z uczestnikami. Główną jej formą jest pokaz i wyjaśnienie treści zadania, po czym następuje przystąpienie do samodzielnej pracy. Przez cały czas terapeuta prowadzi dyskretną kontrolę powierzonego zadania, koryguje pojawiające się błędy, pomaga w rozwiązywaniu występujących trudności.

Różnorodność organizowanych w Warsztacie zajęć terapeutycznych umożliwia wszystkim uczestnikom rozwijanie ich zainteresowań, doskonalenie umiejętności współzycia w grupie umiejętności z zakresu podstawowych czynności życia codziennego. Pozwala poszerzyć krąg zainteresowań przy wykorzystaniu własnych uzdolnień, pomysłów i wyobraźni.

W 2025 r. zrealizowano projekty w ramach „Programu wyrównywania różnic między regionami III”. Inwestycja „Rozbudowa budynku Warsztatu Terapii Zajęciowej w Rejowcu Fabrycznym o zadaszenie tarasowe” rozpoczęła się w grudniu 2024 r. a zakończyła w marcu 2025 r. także w 2025 r. zrealizowano projekt „Remont i zabudowa pomieszczenia pracowni gospodarstwa domowego w Warsztacie Terapii Zajęciowej w Rejowcu Fabrycznym”.

Projekt „Lawendowa Terapia” w ramach którego posadzono blisko 300 sadzonek lawendy przeznaczonej do wykorzystania w procesie rehabilitacji osób z niepełnosprawnością.

Ocena działalności rehabilitacyjnej – wnioski

1. Dokonano okresowej oceny postępów 40 uczestników w zakresie zaradności osobistej i samodzielności, rehabilitacji społecznej i zawodowej. Postanowiono, że wszyscy uczestnicy wymagają dalszego doskonalenia poznanych czynności i umiejętności oraz poznawania nowych, zarówno w pracowniach podstawowych, podczas wymian między pracowniami jak i w zajęciach dodatkowych.
2. Dokonano rocznej oceny realizacji indywidualnych programów rehabilitacji i terapii uczestników, której celem jest wypracowanie wniosków pomocowych przy przygotowaniu planu na kolejny rok.
3. Opracowano indywidualne programy rehabilitacji i terapii dla wszystkich uczestników.
4. Dokonano kompleksowej oceny realizacji indywidualnego programu rehabilitacji u 14 uczestników.

5. Dokonano półrocznej oceny postępów prowadzonej rehabilitacji.
6. Wprowadzono zmiany w tygodniowym harmonogramie zajęć oraz w planie zajęć z rehabilitacji ruchowej.
7. Przyznano środki finansowe uczestnikom w ramach treningu ekonomicznego.
8. W 2025 roku odbyło się 23 posiedzenia Rady Programowej, które zostały udokumentowane protokołami.

Koszty działalności

I. Wykonanie planu wydatków budżetowych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Warsztat Terapii Zajęciowej w Rejowcu Fabrycznym na 2025 r. otrzymał dotację w kwocie **1 407 840,00 zł** ze środków PFRON, z czego wykonanie wydatków wyniosło **1 407 840,00 zł**.

II. Wykonanie planu wydatków budżetowych ze środków Starostwa Powiatowego.

Warsztat Terapii Zajęciowej w Rejowcu Fabrycznym na 2025 rok otrzymał dotację w kwocie **156 427,20 zł** ze środków Starostwa Powiatowego z czego wydatkowanie wyniosło **156 427,20 zł**. Z powyższych środków sfinansowano bieżącą działalność warsztatu.

Warsztat Terapii Zajęciowej w Majdanie Zahorodyńskim- ocena działalności:

Warsztat, uczestnicy, kadra

Warsztat Terapii Zajęciowej w Majdanie Zahorodyńskim rozpoczął działalność 20 grudnia 2006 r. W roku sprawozdawczym w zajęciach uczestniczyło 30 osób powyżej 16 roku życia. Wszyscy uczestnicy warsztatu są mieszkańcami Gminy Siedliszcze. Osoby uczęszczające do warsztatu posiadają aktualne orzeczenie o stopniu niepełnosprawności wydane przez Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności ze wskazaniem do udziału w terapii zajęciowej, w tym 11 kobiet i 19 mężczyzn. Wśród uczestników 16 osób posiada znaczny stopień niepełnosprawności, a 14 osób to uczestnicy z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności. Wśród uczestników WTZ przeważają osoby: 16 z upośledzeniem umysłowym, 13 z chorobą psychiczną, 1 z dysfunkcją narządu ruchu, 2 z epilepsją oraz 4 schorzenia neurologiczne oraz 9 osób posiada niepełnosprawność sprzężoną.

Średnia frekwencja uczestników w 2025 r. wyniosła 83%.

W celu wykonywania zadań w warsztacie w ramach 12,50 etatów zatrudnionych było 13 osób na następujących stanowiskach pracy: kierownik, 2 instruktorów terapii zajęciowej, 4 instruktorów zawodu, psycholog, pielęgniarz, księgowa, kierowca, palacz - dozorca, sprzątaczką (umowa do 27.04.2025 r.).

W ramach prowadzonej rehabilitacji w warsztacie funkcjonuje 6 pracowni (grupy 5-cio osobowych) tj.:

- gospodarstwa domowego,
- poligraficzna,
- krawiecka,
- stolarska,
- ogrodniczo - artystyczna,
- rękodzielnicza z animacją kultury.

Rehabilitacja społeczna i zawodowa prowadzona jest zgodnie z Planem Działalności Warsztatu oraz planami pracy poszczególnych pracowni. Terapia zajęciowa prowadzona jest w zakresie rozwoju: zaradności osobistej, samodzielności społecznej, rehabilitacji zawodowej (w tym wykształcenia sprawności psychofizycznych niezbędnych przy podjęciu zatrudnienia), kształcenia umiejętności wykonywania różnych czynności wynikających z form terapii zajęciowej oraz podstawowych czynności życiowych: samodzielne prowadzenie gospodarstwa domowego, treningi z zakresu higieny osobistej i higieny otoczenia, umiejętność posługiwania się urządzeniami AGD, treningi ekonomiczne, usprawnienia ruchowego, form komunikowania się, rozwijania zainteresowań i uzdolnień, tworzenia naturalnej grupy wsparcia i kształtowanie współżycia w grupie oraz umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej.

Każdy z uczestników realizuje indywidualny program rehabilitacji i terapii, który jest tworzony i weryfikowany na podstawie zgromadzonych dokumentów, wywiadu środowiskowego oraz obserwacji dostosowany do możliwości i sprawności psychofizycznych uczestnika. Program jest realizowany w pracowni wiodącej i innych pracowniach według indywidualnych potrzeb.

Indywidualny program rehabilitacji i terapii określa zadania z zakresu zaradności osobistej samodzielności, opanowania czynności z zakresu pracowni podstawowej, treningu ekonomicznego, udziału w zajęciach dodatkowych jak również rehabilitacji społecznej i zawodowej.

Właściwe i umiejętne zorganizowanie zajęć ma na celu stworzenie uczestnikom jak najlepszych warunków pracy i zapewnienie dobrego samopoczucia. Uczestnicy mają możliwość rozwijania i utrwalania umiejętności z zakresu zaradności i samodzielności osobistej oraz udziału we wszelkich formach rehabilitacji społecznej, rozwijania swoich zainteresowań

przy wykorzystaniu własnych pomysłów, uzdolnień i wyobraźni oraz doskonałą umiejętność współżycia i współpracy w grupie.

Z zakresu rehabilitacji zawodowej prowadzone są zajęcia indywidualne i grupowe na miarę możliwości i sprawności psychofizycznych dotyczące głównie: prowadzenia rozmów z uczestnikami poprzez stymulację, wskazanie pozytywnych przykładów podejmowania pracy poprzez wizyty w zakładach pracy i zajęcia audiowizualne, naukę przeprowadzania rozmowy z pracodawcą, naukę kompletowania dokumentów aplikacyjnych niezbędnych do podjęcia zatrudnienia, zapoznanie się z terminologią stosowaną podczas rozmów z pracodawcą, naukę pisania życiorysu oraz podania o przyjęcie do pracy, motywowanie do aktywnego uczestnictwa w procesie aktywizacji zawodowej. Rozmowy grupowe dotyczyły m. in.: pracy i jej znaczenia w życiu dorosłego człowieka, praw i obowiązków pracownika, poszukiwania zatrudnienia, zdobywania umiejętności organizacji pracy, kształtowania umiejętności organizacji pracy, poznawania formalności związanych z zatrudnieniem.

Oprócz zajęć w pracowniach podstawowych uczestnicy mieli możliwość rozwijania własnych zainteresowań i uzdolnień podczas innych realizowanych zajęć: muzycznych, plastycznych, rekreacyjno - sportowych, z psychologiem, z psem terapeutycznym, zajęć kulinarnych oraz manualnych w formie warsztatów wyjazdowych.

Warsztat Terapii Zajęciowej w Majdanie Zahorodyńskim realizował projekt „Droga do rozwoju 2” którego głównym założeniem było zwiększenie szans na usamodzielnienie się osób z niepełnosprawnościami oraz podniesienie ich kompetencji społeczno zawodowych poprzez wykorzystanie środków unijnych. W ramach projektu zrealizowano formy wsparcia dostosowane do indywidualnych potrzeb uczestników takich jak: warsztaty kompetencji społecznych, doradztwo zawodowe, kursy i szkolenia specjalistyczne, wsparcie terapeutyczne, Projekt ten okazał się istotnym elementem ścieżki terapeutycznej podopiecznych z Majdanu Zahorodyńskiego. Dzięki wsparciu bariery ograniczające aktywność osób z niepełnosprawnościami zostały skutecznie zredukowane, otwierając realne perspektywy na lepszą przyszłość.

Ocena działalności rehabilitacyjnej – wnioski

1. Rada Programowa Warsztatu Terapii Zajęciowej w Majdanie Zahorodyńskim dokonywała oceny postępów rehabilitacji każdego uczestnika co pół roku. Ocena półroczna przeprowadzona była w lipcu a ocena roczna w styczniu. W zależności od potrzeb, upływu trzyletniego, rocznego, półrocznego i trzymiesięcznego pobytu uczestnika w placówce dokonywana jest również ocena kompleksowa, okresowa i półroczna. Oceny sporządzone są w formie opisowej i zawierają szczegółowy zakres opanowanych postępów w każdej sferze.

2. Uczestnicy korzystali z możliwości zajęć z psychologiem. Zajęcia odbywały się w formie indywidualnej i grupowej - miały na celu poprawę funkcjonowania psychospołecznego uczestników, niwelowanie napięć i frustracji, pracę nad emocjami, rozwiązywanie konfliktów oraz komunikację i współpracę w grupie.
3. Współpraca z rodzicami i opiekunami uczestników realizowana była zgodnie z potrzebami tj.:
 - pomoc w rozwiązywaniu spraw dotyczących zdrowia uczestników,
 - pomoc psychologiczna w zakresie rozwiązywania problemów emocjonalnych uczestnika i rodziny
 - udzielanie informacji o przysługujących prawach,
 - udzielanie informacji o możliwościach otrzymania pomocy finansowej ze środków PFRON w ramach programów celowych i zadań zleconych samorządom terytorialnym oraz pomoc w przygotowaniu stosownych wniosków,
 - współpraca i pomoc w rozwiązaniu problemów dotyczących uczestników,
 - współorganizowanie i uczestnictwo w imprezach okolicznościowych, wycieczkach organizowanych przez WTZ.
4. Przyznano środki finansowe uczestnikom w ramach treningu ekonomicznego.

Koszty działalności

I. Wykonanie planu wydatków budżetowych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Warsztat Terapii Zajęciowej w Majdanie Zahorodyńskim na 2025 r. otrzymał dotację w kwocie **1 055 880,00 zł** ze środków PFRON, z czego wykonanie wydatków wyniosło **1 055 880,00 zł**.

II. Wykonanie planu wydatków budżetowych ze środków Starostwa Powiatowego:

Warsztat Terapii Zajęciowej w Majdanie Zahorodyńskim na 2025 rok otrzymał dotację w kwocie **117 320,40 zł** ze środków Starostwa Powiatowego, które wydatkowano w wysokości **117 320,40 zł**.

III. Wykonanie planu wydatków budżetowych ze środków Urzędu Gminy Siedliszcze.

W planie budżetu OPS w Siedliszczu zapisana została kwota **186 351,26 zł** na dofinansowanie wydatków Warsztatu Terapii Zajęciowej, na działalność w 2025 r., z czego wydano **186 351,26 zł**.

Z powyższych środków sfinansowano bieżącą działalność warsztatu.

Warsztaty Terapii Zajęciowej w Sawinie- ocena działalności:

Warsztat, uczestnicy, kadra

Warsztaty Terapii Zajęciowej w Sawinie funkcjonują od 19 grudnia 2003 r. Warsztaty Terapii Zajęciowej w Sawinie przeznaczone są dla 35 uczestników. W roku sprawozdawczym w zajęciach uczestniczyły osoby powyżej 16 – go roku życia, mające orzeczenie o stopniu niepełnosprawności wydane przez Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności ze wskazaniem do udziału w terapii zajęciowej, w tym 15 kobiet i 20 mężczyzn. W rehabilitacji uczestniczyło 9 osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz 26 osoby z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności. Wśród uczestników WTZ przeważają osoby ze schorzeniami sprzężonymi – 15 uczestników (schorzenia neurologiczne, upośledzenie umysłowe, epilepsja, zaburzenia psychiczne, wada wzroku) oraz z upośledzeniem umysłowym - 8 uczestników. Liczną grupę stanowią osoby z zaburzeniami psychicznymi – 8 uczestników, 3 uczestników – schorzenia neurologiczne, 1 osoba całościowe zaburzenia rozwojowe.

Średnia frekwencja uczestników w ciągu roku 2025 wyniosła 72%. W 2025 r. 2 osoby opuściły Warsztaty jedna osoba zmarła natomiast druga zrezygnowała z powodu pogarszającego się stanu zdrowia. W miejsce uczestników, którzy opuścili placówkę, zostali przyjęci nowi uczestnicy ze wskazaniem do udziału w terapii zajęciowej, których kandydatura została zatwierdzona przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Chełmie do udziału w zajęciach WTZ w Sawinie.

W celu wykonywania zadań w warsztacie w ramach 11,75 etatów zatrudnionych było 14 osób na następujących stanowiskach pracy: kierownik, 4 instruktorów terapii, 1 instruktor terapii /trener pracy, 2 instruktorów zawodu, psycholog, pracownik socjalny, kierowca, rehabilitant, księgowy, sprzątaczką.

W ramach prowadzonej rehabilitacji społecznej i zawodowej w grupach pięcioosobowych w warsztacie funkcjonuje 7 pracowni:

- gospodarstwa domowego,
- poligraficzna,
- krawiecka,
- wikliniarsko - florystyczna,
- rękodzielnicza,
- ceramiczno – techniczna,
- umiejętności społecznych i doradztwa zawodowego

Rehabilitacja prowadzona jest zgodnie z Planem Działalności warsztatu oraz z planami pracy poszczególnych pracowni.

Właściwe i umiejętne zorganizowanie zajęć ma na celu stworzenie uczestnikom jak najlepszych warunków pracy i zapewnienie dobrego samopoczucia. Uczestnicy mają możliwość rozwijania i utrwalania umiejętności z zakresu zaradności i samodzielności osobistej oraz udziału we wszelkich formach rehabilitacji społecznej, rozwijania swoich zainteresowań przy wykorzystaniu własnych pomysłów, uzdolnień i wyobraźni oraz doskonałą umiejętność współżycia i współpracy w grupie.

W 2025 roku w Warsztatach Terapii Zajęciowej w Sawinie prowadzone były zajęcia w 7 pracowniach podstawowych oraz zajęcia dodatkowe zgodnie z wewnętrznym harmonogramem zajęć wynikających z zainteresowań uczestnika, treningi ekonomiczne, zajęcia rehabilitacyjne i sportowo-rekreacyjne, wszelkie formy rehabilitacji społecznej, zawodowej oraz zajęcia z zakresu promocji zdrowia, profilaktyki i edukacji zdrowotnej prowadzone przez rehabilitanta. Wszystkie zajęcia prowadzone były zgodnie z przygotowywanymi miesięcznymi planami pracy.

Każdy z uczestników realizuje indywidualny program rehabilitacji i terapii przygotowany i zatwierdzany przez Radę Programową warsztatu, która dokonuje również okresowej i kompleksowej oceny w zakresie postępów uczestników. Program realizowany jest w pracowni wiodącej i innych pracowniach według indywidualnych potrzeb.

Oprócz zajęć obowiązkowych w pracowniach uczestnicy mieli możliwość rozwijania własnych zainteresowań i uzdolnień podczas innych realizowanych form terapii zajęciowej takich jak: zajęcia plastyczne, zajęcia teatralno - taneczne, zajęcia z psychologiem, zajęcia rekreacyjno – sportowe, biblioterapia.

Rehabilitacja społeczna ma na celu przygotować osoby z niepełnosprawnością do efektywnego uczestnictwa w życiu społecznym oraz przystosowania warunków społecznych do realizowania integracji osób z niepełnosprawnością. Wszelkie formy rehabilitacji społecznej w 2025 roku miały na celu wszechstronny rozwój uczestników w zakresie: samodzielności, wyrabiania zaradności życiowej, pobudzania aktywności społecznej i świadomego uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej poprzez udzielanie się w imprezach kulturalnych, rozwijania zainteresowań, wdrażania do racjonalnego wykorzystania czasu wolnego, kształtowania umiejętności społecznych i umiejętności pełnienia ról społecznych, świadomości na temat praw osób z niepełnosprawnością, zapoznania si z organizacjami i instytucjami działającymi na rzecz osób z niepełnosprawnością, kształtowania umiejętności empatii oraz umiejętności udzielenia i korzystania ze wsparcia emocjonalnego, uczestniczenia w zawodach sportowych, imprezach kulturalno – oświatowych, turystycznych i rekreacyjnych, uczestnictwa w warsztatach i przeglądach artystycznych, konkursach jak również zapoznanie z regionem, kulturą tradycjami regionalnymi,

organizacjami i instytucjami użyteczności publicznej działającymi na terenie lokalnym. Uczestnicy warsztatów, w miarę możliwości, korzystali ze wszelkiego rodzaju form rehabilitacji społecznej poprzez udział w imprezach kulturalno – oświatowych, uroczystościach, spotkaniach wyjazdowych, szkoleniach, treningach ekonomicznych i społecznych.

Zajęcia z zakresu rehabilitacji zawodowej zawarte są w Indywidualnym Programie Rehabilitacji i Terapii każdego uczestnika oraz w miesięcznych planach pracy poszczególnych pracowni - dotyczą one głównie: prowadzenia rozmów z uczestnikami poprzez dodatnią stymulację, prowadzenie terapii zajęciowej w pracowni przy nadzorze i kontroli terapeuty zajęciowego, nauki prowadzenia rozmowy z pracodawcą, nauki kompletowania i pisania dokumentów aplikacyjnych, niezbędnych do podjęcia zatrudnienia, zapoznania z terminologią stosowaną podczas rozmowy z pracodawcą.

Ponadto w pracowniach prowadzone są pogadanki na temat rehabilitacji zawodowej, wizyty studyjne w zakładach pracy, praktyki zawodowe, spotkania z doradcą zawodowym w Powiatowym Urzędzie Pracy w Chełmie. Uczestnicy biorą również udział w różnego rodzaju szkoleniach zawodowych, spotkaniach i konferencjach. Poszerzają w ten sposób zakres swojej wiedzy, nabywają również nowe umiejętności niezbędne na rynku pracy a przede wszystkim wzrasta ich samoocena i poczucie własnej wartości. Dodatkową formą aktywizacji zawodowej były zajęcia prowadzone przez instruktora/trenera pracy.

W ramach zajęć z rehabilitacji społecznej i zawodowej uczestnicy Warsztatów Terapii Zajęciowej w Sawinie aktywnie włączali się w działania na rzecz społeczności lokalnej, świadcząc usługi poligraficzne, wikliniarsko – florystyczne, krawieckie, rękodzielnicze oraz działania z zakresu gospodarstwa domowego.

Ocena działalności rehabilitacyjnej - wnioski

Po dokonaniu kompleksowej, okresowej i półrocznej oceny oraz zapoznaniu z nią uczestników warsztatów Rada Programowa podjęła następujące decyzje:

1. Kompleksowej ocenie poddano 15 uczestników, którym upłynął 3-letni okres pobytu w WTZ oraz 2 uczestnikom, którym upłynęły 3 miesiące od daty przyjęcia do WTZ poddano ocenie wstępnej.
2. Okresowej rocznej ocenie poddano 33 uczestników, z różnym poziomem umiejętności, w zakresie zaradności osobistej i samodzielności, rehabilitacji społecznej i zawodowej.
3. Okresowej półrocznej ocenie poddano 35 uczestników, u 16 stwierdzono postęp w ogólnym funkcjonowaniu. Wszyscy uczestnicy wymagają dalszej pracy terapeutycznej w celu rozwijania swoich umiejętności.

4. Dwóch uczestników WTZ nie było ocenianych ze względu na fakt, iż termin ocen przypadać będzie na kolejne miesiące w 2026 roku.
5. Rada Programowa WTZ po dokonaniu oceny stwierdziła potrzebę zmiany pracowni podstawowej dla 2 uczestników. Uczestnik pracowni poligraficznej zmienił pracownię na wikliniarsko- florystyczną, uczestniczka pracowni wikliniarsko – florystycznej zmieniła ją na pracownię krawiecką, oraz uczestnik z pracowni krawieckiej zmienił na pracownię ceramiczno – techniczną. Zmianom uległy również tygodniowe harmonogramy zajęć dla uczestników. Większość uczestników zgłosiła potrzebę korzystania z zajęć w innych pracowniach przynajmniej raz w tygodniu w celu nabycia nowych umiejętności.
6. Wszystkich uczestników, a także ich rodziców i opiekunów zapoznano z oceną ich efektów terapeutycznych i przedstawiono decyzje Rady Programowej WTZ. Dla wszystkich uczestników Rada Programowa WTZ opracowała indywidualne programy rehabilitacji i terapii na 2026 rok oraz tygodniowe harmonogramy zajęć.

Koszty działalności:

I. Wykonanie planu wydatków budżetowych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Warsztaty Terapii Zajęciowej w Sawinie na 2025 rok otrzymały dotację w kwocie **1 231 860,00 zł** ze środków PFRON, z czego wykonanie wydatków wyniosło **1 231 860,00 zł**.

II. Wykonanie planu wydatków budżetowych ze środków Starostwa Powiatowego. Warsztaty Terapii Zajęciowej w Sawinie na 2025 rok otrzymały dotację w kwocie **136 873,80 zł** ze środków Starostwa Powiatowego z czego wykonanie wydatków wyniosło **136 873,80 zł**.

III. Wykonanie planu wydatków budżetowych ze środków Urzędu Gminy w Sawinie.

Dotację w kwocie **36 725,00 zł** ze środków Urzędu Gminy Warsztaty w Sawinie wydatkowały w całości tj. w kwocie **36 725,00 zł**.

Z powyższych środków sfinansowano bieżącą działalność warsztatów.

Warsztat Terapii Zajęciowej w Wojsławicach- ocena działalności:

Warsztat, uczestnicy, kadra

Warsztat Terapii Zajęciowej w Wojsławicach funkcjonuje od 20 grudnia 2004 r. Od 1 stycznia 2017 r. Warsztat Terapii Zajęciowej w Wojsławicach jest wyodrębnioną jednostką organizacyjną i finansową Gminy Wojsławice powołaną przez Radę Gminy Wojsławice. Obsługę finansową prowadzi Centrum Usług Wspólnych Urzędu Gminy Wojsławice.

W 2025 r. w zajęciach uczestniczyło 25 osób z gmin: Wojsławice, Leśniowice, Białopole, Żmudź (powiat chełmski) oraz Uchanie, Trzeszczany (powiat hrubieszowski). W zajęciach uczestniczyło 11 kobiet i 14 mężczyzn powyżej 16 – go roku życia, mających orzeczenie o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności ze wskazaniem do udziału w terapii zajęciowej (18 osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, 7 osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności). Wśród uczestników WTZ przeważają osoby z upośledzeniem umysłowym – 13 uczestników. Liczną grupę stanowią osoby z zaburzeniami psychicznymi – 6 uczestników oraz 6 osób z niepełnosprawnością sprzężoną.

Średnia frekwencja uczestników na zajęciach w roku 2025 wyniosła 76,38%. W 2025 r. trzy osoby opuściły Warsztat 1 osoba zmarła, 1 osoba podjęła pracę zawodową i jedna przeszła do Środowiskowego Domu Samopomocy.

Do głównych przyczyn nieobecności uczestników na zajęciach należy zaliczyć: absencja chorobowa uczestników, 4 osoby przebywały na turnusie rehabilitacyjnym, 1 osoba na leczeniu usprawniającym na Oddziale Rehabilitacyjnym, 1 osoba poddana była rehabilitacji dziennej (dowożona do ośrodka rehabilitacyjnego przez rodziców).

W warsztacie funkcjonuje 5 pracowni: pracownia gospodarstwa domowego, pracownia rękodzieła artystycznego, pracownia krawiecka, ogrodniczo – ekologiczna, pracownia poligraficzna.

Warsztat jest znakomitą formą kompleksowej rehabilitacji osób niepełnosprawnych, które borykają się z poważnymi utrudnieniami w realizowaniu swoich potrzeb i celów życiowych. W pracy terapeutycznej szczególny nacisk kładziony jest na przystosowanie społeczno – zawodowe uczestników i osiągnięcie poprzez pracę jak największego poziomu ich dojrzałości społecznej i samodzielności. Jest środowiskiem wspierającym ich prawo i dążenie do godnego życia.

W celu wykonywania zadań w warsztacie w ramach 8 etatów zatrudnionych było 9 osób na następujących stanowiskach pracy: kierownik, 4 instruktorów terapii zajęciowej, 1 instruktor zawodu, rehabilitant, kierowca, robotnik gospodarczy, sprzątaczką oraz dwie osoby zatrudnione na umowę zlecenie - psycholog i instruktor muzyki.

W 2025 roku proces rehabilitacji uczestników koncentrował się na stabilizacji kompetencji społecznych oraz doskonaleniu umiejętności manualnych w ramach poszczególnych pracowni. Terapia prowadzona była w sposób zindywidualizowany, z uwzględnieniem bieżącego stanu psychofizycznego oraz indywidualnych potrzeb rozwojowych.

Stopień trudności zadań wykonywanych przez uczestników w pracowniach jest dostosowany do ich aktualnych umiejętności i ulega stopniowemu zwiększeniu w miarę nabywania wprawy i nowych umiejętności.

Podczas zajęć terapeutycznych uczestnicy wdrażani są do wykonywania określonych zadań, opanowują konkretne techniki pracy, poznają odpowiednie materiały i narzędzia oraz utrwalają nawyki związane z samoobsługą, z zachowaniem zasad higienicznych, współpracy w grupie, przestrzegania przepisów BHP.

W ramach zajęć w poszczególnych pracowniach uczestnicy nabywają umiejętności z zakresu zaradności osobistej, samodzielności, wykonywania czynności wynikających z form terapii zajęciowej oraz podstawowych czynności życiowych. Położono głównie nacisk na treningi z zakresu higieny osobistej i otoczenia, trening dobrego zachowania w miejscach publicznych, trening finansowy – planowanie zakupów, trening brania na siebie drobnych obowiązków, czytanie, pisanie prostych tekstów, możliwie niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia w środowisku.

Celem prowadzenia zajęć jest zachęcenie uczestników do własnej inicjatywy w planowaniu swojej pracy, do ponoszenia odpowiedzialności za swoją pracę, za miejsce pracy, do dokładności i precyzji przy wykonywaniu powierzonych zadań, do wysuwania i wykonywania własnych propozycji pracy. Bardzo ważnym elementem procesu terapeutycznego jest nawiązanie kontaktu i rozmowa umożliwiająca dobrą współpracę, będącą niekiedy wyrazem nadziei na pomyślne rozwiązanie problemów uczestników.

Każdy z uczestników realizuje indywidualny program rehabilitacji i terapii, który jest tworzony i weryfikowany na podstawie zgromadzonych dokumentów, wywiadu środowiskowego, obserwacji, działań i zachowań w placówce, miejscach publicznych oraz rodzinie. W każdym przypadku indywidualny program rehabilitacji prowadzi do nabywania określonych umiejętności obejmujących zarówno sferę aktywności społecznej, jak i aktywizacji zawodowej. Celem oddziaływań terapeutycznych jest przygotowanie uczestników do pełnienia ról osoby dorosłej.

Rehabilitacja zawodowa odbywa się w grupach terapeutycznych poprzez terapię zajęciową. Każda grupa ma określony profil dostosowany do zainteresowań uczestników którzy nabywają i realizują rehabilitację zawodową przez wyposażenie uczestników w umiejętności i nawyki związane z pracą. Stopień trudności zadań wykonywanych przez uczestników w pracowniach jest dostosowany do ich aktualnych umiejętności i ulega stopniowemu zwiększeniu w miarę nabywania wprawy i nowych umiejętności.

Ocena działalności rehabilitacyjnej – wnioski

1. W ocenie Rady Programowej wszyscy uczestnicy warsztatu wymagają dalszej pracy terapeutycznej, potrzebują ciągłego utrwalania i doskonalenia zdobytych umiejętności w zakresie:
 - zaradności osobistej i samodzielności,
 - rehabilitacji społecznej,
 - rehabilitacji zawodowej,
 - zajęć rehabilitacyjnych,
 - zajęć muzycznych,
 - zajęć plastycznych.
2. Rada Programowa zaproponowała wszystkim uczestnikom warsztatu kontynuowanie zajęć w dotychczasowych pracowniach.
3. W roku 2025 dokonano 13 ocen kompleksowych w tym 3 oceny po okresie 6 miesięcy od przyjęcia do placówki, 25 ocen półrocznych i 25 ocen rocznych.
4. Współpraca z rodzinami lub opiekunami uczestników poprzez rozmowy indywidualne i konsultacje, rozmowy telefoniczne, spotkania integracyjne, indywidualne spotkania z psychologiem, kierownikiem, terapeutami.

Koszty działalności

I. Wykonanie planu wydatków budżetowych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Warsztat Terapii Zajęciowej w Wojsławicach na 2025 r. otrzymał dotację w kwocie **879 900,00 zł** ze środków PFRON, z czego wykonanie wydatków wyniosło **879 900,00 zł**.

II. Wykonanie planu wydatków budżetowych ze środków Starostwa Powiatowego.

Warsztat Terapii Zajęciowej w Wojsławicach na 2025 r. otrzymał dotację w kwocie **97 767,00 zł** ze środków Starostwa Powiatowego, z czego wykonanie wydatków wyniosło **97 766,94 zł**.

III. Wykonanie planu wydatków budżetowych ze środków Urzędu Gminy w Wojsławicach.

Warsztat Terapii Zajęciowej w Wojsławicach na 2025 rok otrzymał dotację w kwocie **57 032,00 zł** ze środków Gminy, z czego wykonanie wydatków wyniosło **57 032,00 zł**.

Z powyższych środków sfinansowano bieżącą działalność warsztatu.

Programy realizowane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Chełmie w ramach środków PFRON

1. Program „Aktywny samorząd”

Powiat Chełmski dnia 22 kwietnia 2024 r. podpisał umowę, która była aneksowana w sprawie realizacji programu „Aktywny Samorząd” ze środków PFRON. Rolę realizatora powierzono Powiatowemu Centrum Pomocy Rodzinie w Chełmie. Szczegółowe informacje dotyczące realizacji powyższego programu przedstawiają się następująco:

Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową, w tym:

Obszar A – likwidacja bariery transportowej:

Zadanie 1 – pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu:

- liczba podpisanych umów: 2,
- kwota wypłaconego dofinansowania: 31 180,50 zł.

Obszar B – likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym:

Zadanie 1 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania:

- liczba podpisanych umów: 5,
- kwota wypłaconego dofinansowania: 48 176,68 zł.

Zadanie 3 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania (dysfunkcja narządu wzroku):

- liczba podpisanych umów: 2,
- kwota wypłaconego dofinansowania: 20 500,00 zł.

Zadanie 4 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania (dysfunkcja narządu słuchu i trudności w komunikowaniu się za pomocą mowy):

- liczba podpisanych umów: 3,
- kwota wypłaconego dofinansowania: 17 159,40 zł.

Obszar C – likwidacja barier w poruszaniu się:

Zadanie 1 – pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym:

- liczba podpisanych umów: 2,
- kwota wypłaconego dofinansowania: 36 960,00 zł.

Zadanie 5 – pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego:

- liczba podpisanych umów: 6,
- kwota wypłaconego dofinansowania: 50 784,00 zł.

Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej (dziecka przebywającego w żłobku lub przedszkolu albo pod inną tego typu opieką) adresowana do osób ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, którzy są przedstawicielem ustawowym lub opiekunem prawnym dziecka:

- liczba podpisanych umów: 3,
- kwota wypłaconego dofinansowania: 2 960,97 zł.

Obszar E pomoc w kontynuowaniu rehabilitacji w formie wentylacji domowej, adresowana do osób ze stopniem niepełnosprawności lub z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia), które korzystają z koncentratora tlenu lub respiratora w ramach świadczenia udzielanego przez ośrodek domowego leczenia tlenem lub ośrodek wentylacji domowej, tj. pod opieką zespołu długoterminowej opieki domowej dla pacjentów wentylowanych mechanicznie lub pod opieką poradni/ośrodka/zespołu domowego leczenia tlenem

- liczba osób która otrzymała dofinansowanie: 75
- kwota wypłaconego dofinansowania: 33 100,00 zł

Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym, adresowana do osób ze znacznym, umiarkowanym lub lekkim stopniem niepełnosprawności, pobierających naukę w szkole wyższej lub szkole policealnej lub kolegium, a także do osób mających przewód doktorski otwarty poza studiami doktoranckimi.

- liczba podpisanych umów: 27
- kwota wypłaconego dofinansowania: 109 004,55 zł

2. Program wyrównywania różnic między regionami III

W 2025 roku Pełnomocnicy Zarządu PFRON podjęli decyzję o dofinansowaniu projektów w ramach „Programu wyrównywania różnic między regionami III”:

Obszar D- likwidacja barier transportowych Miasto Rejowiec Fabryczny Zakup nowego „mikrobusa” do transportu osób z niepełnosprawnością dla ŚDS w Rejowcu Fabrycznym (kwota wypłacona 151 000,00 zł).

Obszar F – przeciwdziałanie degradacji infrastruktury istniejących warsztatów terapii zajęciowej:

- Gmina Siedliszcze na rzecz Warsztatu Terapii Zajęciowej w Majdanie Zahorodnyńskim do kwoty 200 000,00 zł (dofinansowanie wypłacone w kwocie 177 120,00 zł),
- Fundacja Rozwoju Rejowca Fabrycznego na rzecz Warsztatu Terapii Zajęciowej w Rejowcu Fabrycznym do kwoty 99 981,54 zł (dofinansowanie wypłacone w kwocie 99 187,20 zł),

- Gmina Sawin na rzecz Warsztatów Terapii Zajęciowej w Sawinie do kwoty 55 932,80 zł (dofinansowanie wypłacone 50 165,70 zł),
- Gmina Żmudź na rzecz Środowiskowego Domu Samopomocy „Wrzos” w Wólce Leszczańskiej do kwoty 201 500,00 zł (dofinansowanie wypłacone w kwocie 201 500,00 zł).

Środki finansowe PFRON przeznaczone na realizację „Programu wyrównywania różnic między regionami III” wynoszą łącznie 726 124,70 zł (kwota wypłacona 696 678,41 zł).

3. Program SAMODZIELNOŚĆ- AKTYWNOŚĆ-MOBILNOŚĆ

Mieszkanie dla absolwenta ma na celu wzrost niezależności beneficjentów oraz ułatwienie im aktywności zawodowej i społecznej poprzez zapewnienie samodzielnego mieszkania spełniającego indywidualne kryterium dostępności dla beneficjenta.

W 2025 roku zgodnie z obowiązującymi zasadami dofinansowania w zakresie ww. programu kontynuowano 1 umowę zawartą w latach wcześniejszych natomiast druga umowa została rozwiązana porozumieniem w grudniu 2025 r .

Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych

Do zakresu działania Powiatowej Rady, zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. 2024 r. poz. 44 z późn. zm.) należy:

- inspirowanie przedsięwzięć zmierzających do integracji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych oraz realizacji praw osób niepełnosprawnych;
- opiniowanie projektów powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych;
- ocena realizacji programów;
- opiniowanie projektów uchwał i programów przyjmowanych przez radę powiatu pod kątem ich skutków dla osób niepełnosprawnych.

Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych składa się z 5 członków powołanych spośród przedstawicieli działających na terenie powiatu chełmskiego organizacji pozarządowych, fundacji oraz przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego.

Skład Rady:

1. **Adam Jaszczuk** - Przewodniczący Rady
(przedstawiciel Rejowieckie Stowarzyszenie „CORDIS” w Rejowcu Fabrycznym).
2. **Emilia Sawiniec** – Wiceprzewodnicząca
(przedstawiciel Koła Polskiego Związku Niewidomych w Chełmie).
3. **Wioletta Iwaniuk** - Sekretarz Rady
(przedstawiciel Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Chełmie).
4. **Ryszard Masiewicz** – członek Rady
(przedstawiciel Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Chełmie).
5. **Edyta Nowak** - Członek Rady
(przedstawiciel Fundacji Rozwoju Rejowca Fabrycznego).

W 2025 r. w trakcie posiedzeń realizowano następujący plan pracy Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych:

- opiniowanie projektów uchwał Rady Powiatu dotyczących podziału środków PFRON;
- opiniowanie projektów, uchwał, programów pod kątem ich skutków dla osób niepełnosprawnych;
- wspieranie uczestnictwa osób niepełnosprawnych w ośrodkach wsparcia, w działaniach integrujących o charakterze kulturalnym, sportowym i rekreacyjnym;
- współpraca i wymiana informacji z instytucjami i placówkami zajmującymi się działaniami na rzecz osób niepełnosprawnych.

Wykaz potrzeb w zakresie pomocy społecznej na 2026 rok

1. Umożliwienie realizacji zadań PCPR w Chełmie poprzez zapewnienie finansowania na odpowiadającym poziomom.
2. Organizowanie szkoleń, doskonalenie zawodowe i doradztwo metodyczne dla kierowników i pracowników jednostek pomocy społecznej funkcjonujących na terenie powiatu.

Wykaz potrzeb w zakresie systemu pieczy zastępczej na 2026 r.

1. Udzielanie rodzinom zastępczym pomocy, o której mowa w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w tym utrzymanie ciągłości wymaganego zatrudnienia koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.

2. Promocja rodzinnej pieczy zastępczej.
3. Podnoszenie kwalifikacji koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej oraz pracowników socjalnych poprzez udział w szkoleniach.
4. Finansowanie świadczeń pieniężnych dotyczących realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.
5. Kontynuacja działań Grupy Wsparcia dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą.
6. Finansowanie pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym opuszczającym pieczę zastępczą.